

3. oldal	Tanulás, örömmel, közösségépítés	5. oldal	Utánpótlás nélkül nincs jövő	6. oldal	„Aki dudás akar lenni, az ne féljen a hangoktól!”	10. oldal	Közepes hozamok, bizakodó termelők
----------	----------------------------------	----------	------------------------------	----------	---	-----------	------------------------------------

Család, istenhit, közösség – a megtartó erő

A család az egyetlen horgony, amely megtart a hullámzó tengeren – hangzott el a Karen Hawkins-idézet a Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete (KMNE) által második alkalommal megszervezett Kárpát-medencei családkonferencián, melynek Be-

regzászban az Ortutay Görögkatolikus Központ adott otthont. Ezt erősítette meg az elhangzott kutatásbeszámoló is, melyből kiderült, hogy Kárpátalján a konzervatív értékrend – a család, az istenhit és a közösség – továbbra is megtartó erőként van jelen.

Folytatás a 4. oldalon

Vidékünk történelmének legismertebb kutatója

Vele kezdődik minden. Legalábbis ami Bereg vármegye történelmének a feltárását illeti. Az 1855-től Munkácsra élő és tevékenykedő Lehoczy Tivadar 1915-ben bekövetkezett

haláláig hatalmas életművet hozott létre. Számtalan helyi ásatás, romfeltárás kezdeményezőjeként lépett fel, emellett tizenegy könyvet írt és közel háromszáz cikket publikált.

Folytatás a 4. oldalon

A magyar ifjak pajzsa

Részletek az 5. oldalon

Közös éneklés, a béke misztériuma

Técsőn ismét megrendezték az Arany Ősz Kórus- és Néptáncalálkozót

Hat esztendő kihagyás után Técsőn ismét megtartották az Arany Ősz Kórus- és Néptáncalálkozót, a szóránymagyarság egyik kiemelt rendezvényét. Amelyik egyedülálló módon abban az évben indult

útjára, amikor megalakult a kárpátaljai magyarság legjelentősebb érdekvédelmi szervezete, a KMKSZ. Fontos, hogy ez a kezdeményezés tovább éljen, mert a vidékünkön működő énekkarok és néptáncscsoportok azon túl, hogy fontos ér-

tékeket képviselnek és nemcsak hagyományainkat őrzik, alkalmuk megtartásával a közösséget is erősítik, hangzott el a Técsői Művelődési Házban sorra kerülő XXXI. Arany Ősz Kórus- és Néptáncalálkozón. Amelyen ebből az al-

kalomból Ungvártól Tégláson, Munkácsra, Tiszabölkényen és Visken át Rahóig, illetve Kőrösmezőig nyolc különböző formáció képviseltette magát.

Folytatás a 2. oldalon

„A szeretetet mindent remél”

Hálaadás a megújult beregrákosi református templomban

Az a közösség, amely a templomot épít vagy újít fel, nem csupán falakat emel vagy díszít, hanem a jövőbe vetett hitét is megvallja. Teszi mindezt azért, hogy az utánuk jövő nemzedékeknek is legyen méltó helyük az Istennel való találkozásra – olyan hajlék, amely nemcsak az imádság háza, hanem a közösség melegét is őrzi, s amely a kívülállókat is hívogatja, hogy részesei legyenek a hit örömeinek. A beregrákosi református gyülekezetnek van reménye. Erről tanúskodik, hogy önértékelésből, imádsággal, szorgalommal és odaadással szépítették meg templomukat. Ezért adtak hálaát az elmúlt vasárnap.

Folytatás a 3. oldalon

Eurostat: a tagországok szeptemberben biztosították az eddigi legtöbb védelmi státuszt

Az előző hónaphoz képest szeptemberben tovább emelkedett azon ukrainaiak száma, akik ideiglenes védelmet biztosító menedékes státusszal rendelkeztek az Európai Unió valamely tagországában, az illetékes hatóságok a vizsgált hónapban az eddigi legtöbb, több mint 79 ezer ilyen jogállást biztosítottak ukrainai menekültek számára.

A 2022. február 24-én indult háború miatt Ukrajnából elmenekültek továbbra is enyhén növekvő számban regisztráltak ideiglenes védelemre, amelynek révén kaphatnak egyebek mellett egészségügyi ellátást, dolgozhatnak, a gyermekeik pedig állami iskolába járhatnak – közölte a hivatal.

Az uniós statisztikai hivatal, az Eurostat hétfőn közzétett jelentése szerint szeptember végén 4 302 155 menedékes státusszal rendelkező ukrán állampolgár élt az Európai Unió valamely tagországában. Augusztus végéhez képest az átmeneti védelemben részesült ukrainaiak száma 49 555-tel, azaz +1,2 százalékkal nőtt.

A vizsgált hónapban a tagországok összesen 79 205 ilyen jogállást biztosítottak ukrainai menekültek számára, ami 49 százalékkal több, mint egy hónappal korábban. Az uniós statisztikai hivatal az adatok meredek emelkedését azzal magyarázta, hogy az uk-

rán kormány 2025. augusztus végén rendeletet fogadott el, amely a 18 és 22 év közötti férfiaknak jogot biztosít arra, hogy akadálytalanul elhagyják Ukrajnát.

Az átmeneti védelmet biztosító legtöbb jogállást ukrainai menekültek számára ez idáig – a tagállamoktól beérkezett adatok szerint – Németország (1 218 100), Lengyelország (1 008 885) és Csehország (389 310) biztosította.

Az augusztus végi adatokhoz képest szeptemberben a kedvezményezettek száma legnagyobb mértékben Lengyelországban (+12 960; +1,3 százalék), Németországban (+7585; +0,6 százalék) és Csehországban (+3455; +0,9 százalék) nőtt. Csökkenést egyedül Franciaországban regisztráltak (-240; -0,4 százalék).

Az egyes uniós országok lakosságával összehasonlítva szeptember végén Csehországban (35,7), Lengyelországban (27,6) és Észtországban (25,5) volt a legmagasabb az átmeneti védelemben részesültek ezer főre jutó száma, míg uniós szinten az átlag ezer főre vetítve 9,6 volt.

A jelentés szerint Magyarország az ideiglenes védelmi státusz bevezetése óta 42 010 ilyen jogállást biztosított ukrainai menekültek számára. A vizsgált hónap, szeptember folyamán pedig 455-öt.

MTI

Cseh minisztérium: többet fizetnek be az ukrán menekültek az államkasszába, mint amennyi segítséget kapnak

A Csehországban élő ukrán menekültek a harmadik negyedében 8,2 milliárd koronát fizettek be adók és illetékek formájában, ez az összeg több mint a duplája annak, amit segélyként az államtól kaptak – közölte hétfőn honlapján a cseh munkaügyi és népjóléti minisztérium.

A közlemény szerint a cseh állam ebben az időszakban 3,9 milliárd korona segélyt fizetett ki az ideiglenes védelem alatt álló ukrán menekülteknek, ami 4,3 milliárd koronával kevesebb, mint amennyit a már dolgozó menekültek befizettek az államkasszába.

Folytatódik az a tendencia, hogy az ukrán menekültektől származó állami bevételek növekednek, míg a kiadások csökkennek – állapította meg a tárca. Ez a tendencia 2023 harmadik negyedében kezdődött, s azóta a két összeg közötti különbség egyre növekszik.

„A 2022 februári orosz támadás miatt elmenekült ukránok már a cseh munkapiac stabil részévé váltak. Többségük dolgozik, adót

és illetéket fizet, s ezzel betagozódott a cseh szociális rendszerbe. Másfelől nem jogosultak sok olyan támogatásra, amely a cseh állampolgárokat megilleti. Mindezt azt mutatja, hogy az ukrán menekültek egyértelműen hasznot jelentenek a cseh gazdaság számára” – mutatott rá Marian Jurecka, az ügyvezető kormány munkaügyi és népjóléti minisztere.

Az ukránokra fordított cseh állami kiadások és tőlük származó bevételek mérlege a tavalyi évben első ízben pozitíván zárult. Míg 2023-ban az állami kiadások 2,6 milliárd koronával magasabbak voltak, mint a bevételek, 2024-ben a bevételek 9,7 milliárd koronával haladták meg a kiadásokat. Az idei év első háromnegyede után a mérleg 11,7 milliárd korona többletet mutat.

Csehországban az ukrán menekültek száma jelenleg megközelíti a 400 ezret. Míg 2022-ben összesen 234 ezren kaptak segélyt a cseh államtól, idén szeptemberben ez már csak 83 ezer volt.

MTI

Kijevben őrizetbe vették az Ukrnatnafta állami kőolajvállalatnál történt 5,8 milliárd hrivnyás sikkasztás gyanúsítottját

A hatóságok Kijevben őrizetbe vették az egyik cég igazgatóját, akit az Ukrnatnafta állami kőolajvállalatnál elkövetett több mint 5,8 milliárd hrivnya elsikkasztásával gyanúsítanak – számolt be hétfőn az rbc.ua hírportál a Nemzeti Rendőrség sajtószolgálatára hivatkozva.

A jelentés szerint a bűnüldöző szervek megjegyezték, hogy az őrizetbe vett személy az egyik cég igazgatója. Őt és bűntársait korábban nagyszabású sikkasztási rendszer szervezésének gyanújával jelentették fel az Ukrnatnafta pénzeszközeinek ellopásával kapcsolatban, de a férfi bujkált a nyomozás elöl, és nemzetközi körözési listán szerepelt.

A Nemzeti Rendőrség tisztázta, hogy a gyanúsított 2017 és

2022 között az érintett vállalatok képviselőivel együtt részt vett egy több mint 5,8 milliárd hrivnya értékű üzemenyag adásvételében az Ukrnatnaftán keresztül.

Az ellenőrzött cégek üzemenyagot kaptak, de nem fizettek érte, az értékesítésből származó nyereséget pedig saját számlájukra utalták és ellopták. A bűncselekmény leplezése érdekében fiktív megállapodásokat kötöttek halasztott fizetéssel – néha akár két évvel a hadiállapot vége után is.

A gyanúsítottat őrizetbe vették, szervezett csoport által elkövetett, különösen nagy értékű sikkasztás gyanújával emeltek vádat ellene. A büntetése akár 12 év börtönbüntetés is lehet vagyonekobzással.

karpat.in.ua

Técsőn ismét megrendezték az Arany Ősz Kórus- és Néptáncalálkozót

Közös éneklés, a béke misztériuma

Elejét lásd az 1. oldalon

Az ünnepélyes megnyitón Sari József főszervező, a KMKSZ Felső-Tisza-vidéki Középszintű Szervezetének elnöke a közös együttlétek, a kulturális kincseink együttes ápolásának, a párbeszédnek és az egymásra figyelésnek a fontosságára hívta fel a figyelmet. Idézte Illyés Gyula szavait, aki úgy fogalmazott, hogy a szél kihívásaira a fa gyökereivel válaszol. Egyre inkább globalizálódó világunkban ugyancsak erős szelek fújnak, amelyek alapértékeinket támadják meg és gyökerelenné akarnak tenni bennünket. Azt kívánják, hogy oldódjunk, híguljunk fel a nagy egészben, de hát mi ezt nem akarjuk, hisz így szürkév és színtelenné válna a világunk, mondta Sari József. Aki hangsúlyozta: „Különös helyzetben élünk mi itt, a szórványban, és ezért kiemelten fontos, hogy a többen élő magyarság is odafigyeljen ránk. Természetesen a kapcsolattartás, a megmaradás érdekében nekünk is tenni kell. És azt is tudjuk, hogy szórványlétünk komoly értékeket hordoz. Emberi és kulturális kapcsolatok kötnék össze bennünket évszázadok óta, s ennek a kapcsolatrendszernek a megtartására is nagyon kell vigyáznunk”.

A közös éneklés fontosságára hívta fel a figyelmet Balogh György, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja. A közös éneklésben misztérium van: a béke, a béke megteremtésének a misztériuma. Mert ki tudna haragudni a szomszédasszonyára, miközben az univerzum egyetlen közös nyelvében, a

zenében próbál harmóniát találni vele! Azt mondjuk, hogy minden módon a békére van szükségünk. És hol másutt, ha nem itt, Ukrajnában! Mély meggyőződéssel vallom, hogy akik együtt énekelnek, azok igazán tesznek valamit a békéért. Kérem, tartsák továbbra is távol Kárpátjától a békétlenséget és a háborút, az emberi hangok egyetlen olyan eszköze-

vel, amellyel nem lehet hazudni: az egymásba fonódó énekhangok csodálatos erejével, hangsúlyozta a diplomata.

A magyar ember hosszú évtizedek óta dalba önti, abban mondja el örömet és bánatát, emlékeztet rá László Károly helyi református lelképásztor, aki gyermekkoráról szólva elmondta, hogy szülőfalujában, Nagypaládon minden teljes közösségi alkalmon felcsendült az énekszó. Bárha így lenne ma is! Éppen ezért tisztelet és köszönet illeti mindazokat, akik e nemes hagyomány továbbélésén fáradoznak.

A fellépők sorát a Kőrösmezőről érkezett Vires in fidem

kórus nyitotta meg, akik az általuk előadott énekszámokkal a hit, remény és szeretet üzenetét hozták el. Az adventi várakozás, készülődés jegyében állították össze repertoárjukat a rahói Laudate Dominum kórus tagjai. Emellett mindkét formáció előadásában felcsendült egy-egy, a kárpátaljai magyarság összetartozásának fontosságát hangsúlyozó dal. A munkácsi református énekkar repertoárján istencsöntő énekek szerepeltek, akárcsak a Munkácsi Szent Márton Plébánia gyerekkórusának előadásában. Az Ungvári Művészeti Iskola Eszterlanc

népdalegyüttese, a téglási kultúrház Csalogány asszonykórusa, valamint a Tiszabökönyből érkezett Tisza Csillag Kórus a Kárpát-medence különböző tájegységeinek népdalaiból nyújtott át egy-egy csokorra valót. A viski Szivárvány táncgyűjtés előadásában pedig helyben gyűjtött néptáncokat láthattunk.

Az alkalom végén a szervezők oklevéllel és egy-egy szál virággal köszönték meg a fellépők munkáját, s azt kívánták, hogy a mai nap élménye sokáig maradjon meg minden jelenlévő szívében.

Ardai Bertalan

Valerij Zaluzsnij: Ukrajna nem egyezik bele „békemegállapodásnak álcázott kapitulációba”

Ukrajna nem fog beleegyezni egy olyan kapitulációba, amelyet békemegállapodásnak álcáznak – jelentette ki Valerij Zaluzsnij, az ukrán fegyveres erők volt parancsoka, jelenleg Ukrajna londoni nagykövete a The New York Post számára írt cikkében, amelyet az UNIAN hírügynökség szemlétett hétfőn.

A volt főparancsnok szerint Ukrajna békére törekszik, de a háborút csakis úgy lehet igazságosan befejezni, hogy helyreállítják az ország területi egységét, Oroszországot megbüntetik az Ukrajnában elkövetett háborús bűnökért, valamint biztosítják, hogy „soha többé egyetlen agresszor se fenyegetse Európát Moszkvából”.

Ukrajna tovább fog harcolni a fronton, valamint a politikai és diplomáciai szinten az igazságosság és a biztonság szavatolásáért; „erőnk nemcsak katonáinkban rejlik, hanem célunk egyértelműségében is”, fogalmazott Zaluzsnij, megjegyezve: Ukrajna a békét győzelemmel akarja elérni, „nem pedig illúziókkal”.

Denisz Smihal védelmi miniszter a lett LSM+ televíziósatornának adott interjújában – amelyből az Ukrinform állami hírügynökség idézett – kijelentette: Ukrajna arra törekszik, hogy megállítsa a háborút Oroszországgal, és a jelenlegi legfőbb nyomásgyakorlási eszközei az orosz területre mért mélységi csapások. „Folyamatosan ism-

teljük: ez a háború akkor ér véget, amikor Oroszország megérzi a háború fájdalmát. Jelenleg az orosz olajfinomítók, valamint Oroszország katonai ipari infrastruktúrájának megsemmisítésére összpontosítunk” – mondta a védelmi miniszter.

Kiemelte, hogy az ukrán védelem jelenleg a mély csapásokhoz szükséges eszközök – nagy hatótá-

volságú drónok, rakéták, ballisztikus rakéták – gyártásának fokozására összpontosít. „Ezért sürgetjük és ösztönözzük partnereinket, hogy gyorsítsák fel a mélységi csapásra képes drónok közös gyártását” – tette hozzá.

Smihal hangsúlyozta ugyanakkor, hogy az ukránok nagyon szeretnék megállítani a háborút diplomáciai tárgyalásokkal. „Nem azt mondom, hogy teljesen befejezni ezt a háborút, mert nem vagyok biztos abban, hogy ez Oroszországgal lehetséges, de készek vagyunk megállítani. Készek vagyunk a feltétel nélküli tűzszünetre, ahogyan azt Donald Trump amerikai elnök javasolta. Most

mindenki láthatja, hogy Oroszország minden tűzszüneti javaslatot elutasít” – jegyezte meg. Leszögezte, az erős ukrán hadsereg „Ukrajna legjobb biztonsági garanciája”, valamint az elrettentés komplex rendszere, amely különböző típusú mélységi csapásmérő eszközöket és drónokat foglal magában.

MTI

Hálaadás a megújult beregrákosi református templomban

„A szeretet mindent remél”

Elejét lásd az 1. oldalon

Tóth László, a Beregi Egyházmegye esperese a Szeretet himnuszának örökérvényű sorait helyezte a hallgatóság szívére. „A szeretet mindent remél” – hangzik a korinthusi levélben. A keresztyén reménység azonban nem pusztán álmodozás, hanem a Szentlélek által táplált bizonyosság – kapcsolódott az elhangzottakhoz Zán Fábrián Sándor, a Kárpátaljai Református Egyházkerület püspöke. Aki Pál apostol római leveleire írt levélének (Róm 8,18–25) alapján tartott igehirdetésében arra hívta fel a figyelmet, hogy a háború árnyékában, a szenvedések és megpróbáltatások közepette is reménységgel kell tekintenünk a jövő felé. „A reménység viszont egyszárnyú madár imádság nélkül” – fogalmazott. Ne csak várjunk és reménykedjünk, hanem könyörögjünk a békéért, hogy templomaink megteljenek imádkozó emberekkel. A próbák idején is jusson eszünkbe, mondta, hogy Isten elkészítette számunkra az ő országát, s „a jelen szenvedései nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghöz, amely láthatóvá lesz rajtunk” (Róm 8,18).

A püspök hangsúlyozta: a

templom Isten kinyilatkoztatásainak helye, ahol az Úrhoz fohászkodó ember választ kaphat kérdéseire. Ezért áldozott ez a gyülekezet a megújításra – hogy az méltó legyen az Úrral való találkozásra. Arra kérte a közösséget, legyenek állhatatosan imádkozó gyülekezetek, akik „sóvárogva várják Isten fiainak megjelenését”, azzal a reménységgel, „hogy a teremtett világ maga is megszabadul a romlandóság szolgátságából”.

Az igehirdetést követően Pál László helyi lelkész köszöntötte a Beregi és az Ungi Református Egyházmegye gyülekezeteiből érkezett testvéreket, lelkészeket és az egyházkerület vezetőit, majd a vendégek is üdvözölték az ünneplő közösséget. „Mindenkor örüljétek. Szüntelen imádkozzatok. Mindenben hála-akat adjatok; mert ez az Isten akaratja a Krisztus Jézus által ti hoztatok” – tolmácsolta Nagy Béla, a KRE világi főjegyzője Pál apostol thesszalonikaikhoz írott üzenetét. A szeretet fontosságát is kiemelte, s azt kérte, hogy a templom mellett a lelkek is újuljanak meg.

„Hatalmas kegyelme a mindenható Istennek, s igazi csodaként élhetjük meg, hogy ebben a háborús helyzetben is megújulhatnak templomaink” – fogalmazott köszön-

tójában Hadnagy István, a Beregi Egyházmegye főgondnoka, aki a 100. zsolttárral buzdított hálaadásra.

Ezt követően a megjelent lelkészek igei köszöntései hangzottak el. Tóth László esperes, a falu születő, személyes emlékeit is felidézte ifjúkorából, s úgy fogalmazott: számára a templom olyan, mint a fészek. „A fészekrakás célja nem az, hogy kié lesz a szebb, hanem hogy abban utódokat neveljünk.” Kárpátalján ma sok gazzal benőtt porta jelzi, hogy üresen marad-

tak a fészkek – mondta, majd hálát adott azért, hogy református templomaink van, aki rendben tartsa. Hálát adott a megújult templomért, és azért imádkozott, hogy a lelki templomok is megújuljanak, hogy „épüljünk együtt lelki házzá Kárpátalján”.

Pál László lelkész a 375 éve

önálló gyülekezet múltjáról, próbáiról és eleink reménységéről szolt. Felidézte, hogy egykor 600 férőhelyes templomot emeltek ezen a településen, mára azonban igen csak megfogyatkozott a közösség. „Túl tudunk élni időket, amikor háborúk dúltak, amikor ellenség tapodta földünket. Túl tudunk élni, amikor fejedelem, király vagy földesúr volt ellenséges velünk; amikor esperest számúztak, lelkészeket hurcoltak bíróság elé, gályára, börtönbe vagy munkatáborba. Túl

megújulása önmagában kevés. A jövő azon múlik, hogy lelki templomaink – személyes és gyülekezeti életünk – is megújuljanak. „Ne hagyjuk el azt, aki mindedig megőrzött bennünket! Legyen megélt valóság, hogy Jézus Krisztus tulajdona vagyunk minden élethelyzetben. Bármi is történik, türelemmel, hálaadással és reménységgel törekedjünk Isten akaratának beteljesítésére. Tanulmányozzuk az ígét, imádkozunk a jövőnkért, Isten akaratának megismeréséért és megcselekvéséért, a Szentlélek vezetéséért. Ha így tudunk Isten gondviselésére hagyatkozni, Ő átvezet bennünket a mostani nehézségeken is, és jövő munkál számunkra” – biztatott Pál László.

Hogy a beregrákosi református gyülekezet életképes és reménységgel tekint a jövőbe, azt az is bizonyítja, hogy önéből – a távolba kényszerülő tagok hozzájárulásával – sikerült felújítani a templomukat. Reménységre ad okot az is, az úrasztalát körbeállva csecsemőjét karjában ringató édesanya, szülők, nagyszülők, kisiskolások együtt dicsőítették Isten a megtapasztalt csodáit, a kegyelemért. A hálaadó istentiszteleten lelkes hittanosok verssel és énekkel köszöntötték az egybegyűlteket, citeraszó, népi dallamokra énekeltek zsolttárok emelték az ünnep fényét.

Istené legyen a dicsőség!

Marton Erzsébet

Evangelizációs hét Badalóban

Amint vagyok, sok bűn alatt...

Lukács evangéliuma 19. fejezetének 10. verséből – „Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszetteket” – vett idézettel köszöntötte elsőként Sági

kü igék, amelyek elhangzottak az evangelizáció során, egyformán szóltak a fiatalokhoz, akiknek sok kísértésnek kell ellenállniuk a nagyvilágban, de szólt a felnőttekhez és az idősek-

sege arra, hogy neki szolgáljunk, hanem számunkra fontos, hogy Jézus követői, az örök életre elhívó üzenetének hirdetői és megtartói legyünk.

A záró alkalmat követően Sági Zsolt lelképásztor mondott köszönetet szolgatársának és egykori mentorának a tartalmas és örök értékű üzenetekért – Isten áldását kívánva életére, szolgálatára és családjára –, és annak a reményének adott hangot, hogy az itt elhangzottak termő talajba kerülnek, ami által örök értékű gyümölcsöt hoznak majd a gyülekezeti tagok számára.

Adj a Isten, hogy így le-

Zsolt lelképásztor a rá bízott gyülekezetet november 4-én Badalóban, ahol négy estén keresztül evangelizációs alkalomra került sor.

Isten gazdag üzenetét ezen a héten az ugocsai Tivadarfalváról érkező Seres János esperes-lelképásztor tolmácsolta a hívek felé, amelynek legfontosabb célja az volt, hogy ne csak meghalljuk az evangéliumot, hanem szívünkbe is fogadjuk azt, ami által üdvösségre és örök életre hív az Úr.

Azok a történetek, isteni üzenetek, jelzésérték-

hez is, akik gondokkal, félelemmel, lelki, és fizikai háborúval, magánnyal ter-

helt világunkban egyedül a Mindenható kegyelmében és a hit megtartó erejében bízhatnak. Mint elhangzott, nem Krisztusnak van szük-

gyen! Az áldásokban gazdag evangelizációs hétért pedig Istené legyen hála és dicsőség!

Jakab Lajos presbiter

Népzene- és néptáncoktatók módszertani képzése Beregszászban

Tanulás, örömmel, közösségépítés

Mozgalmasan telt az elmúlt hétvége a Hagymányok Háza Hálózat – Kárpátalja háza táján. Ezúttal ugyanis a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetemen a helyi népzeneoktatók módszertani képzését szervezték meg Magyarországról érkezett oktatók közreműködésével, a Pásztor Ferenc Közösségi és Zarándokház bázisán pedig a néptáncpedagógusok

tője tartott tájékoztatást. Elmondta, hogy ezt a fajta oktatást még 2014-ben indították el Mesterképzés címmel, melyen a népi ének-, hangszer- és táncoktatók együtt foglalkoztak, és igen szép eredményeket értek el. Sajnos az utóbbi években – a háborús helyzet miatt – sokan elhagyták a pályát, ezért szükségessé vált a helyükbe lépők pedagógiai-módszertani képzése. Pál Katalin abbéli örömeinek adott hangot,

A nap folyamán külön szekciókban foglalkoztak a vonósok, a citerások, a harmonikások, a fúvósok és az énekközpontok, délután pedig közös muzsikálásra, örömmelre jöttek össze a résztvevők a Gross Arnold teremben.

Mint említettük, ezúttal a szakemberek hospitálást is beiktattak a programba. Pál Katalin és Orosz Enikő felkéréste a Tiszaújhelyi Tuli-

képezhetők tovább tudásukat. Emellett a Csoóri Sándor Alap által támogatott programba első ízben beépítették a helyszíni hospitálást is.

A szombati programnyitón Orosz Enikő, a Hagymányok Háza Hálózat kárpátaljai koordinátora köszöntötte a résztvevőket, majd Pál Katalin, a HHH – Kárpátalja veze-

lője képzés iránt nagy az érdeklődés, jelenleg 38 helyi zenepedagógussal foglalkoznak a magyarországi szakemberek, s idén a népi énekképzést is elindították, hogy hasznos tanácsokkal lássák el az oktatókat, akik segítenek majd tanítványaiknak felkészülni a tavasszal ismét megrendezésre kerülő Atal mennek én a Tiszán népdaléneklési versenyre.

pán Tanodát, a Csetfalvai Napraforgók Táncsoportot és a BorzsaVári Tehességgondozó Műhelyt, ahol a képzésben résztvevő pedagógusok a helyszínen mutathatták be, hogyan alkalmazzák a tanultakat a gyakorlatban, majd a képzés Beregszászban folytatódott, s vasárnap oklevélátadással ért véget.

Kósa Eszter

Másodszor szervezett Kárpát-medencei családkonferenciát a KMNE

Család, istenhit, közösség – a megtartó erő

Elejét lásd az 1. oldalon

A háború ugyan több töréspontot hozott, mégis sokan kitartanak, hogy megőrizték a közösséget és az összetartozás értékeit.

A konferencia a görögkatolikus és a református egyház vezetőinek igei köszöntésével és áldáskérésével vette kezdetét. A férfi és a nő téglakként építik a házat, a családot, a családok a közösséget, s ezzel minden a helyére kerül, s ebben gyönyörködik az Isten, kezdte köszöntőjét Demkó Ferenc, a Beregszászi Magyar Görögkatolikus Esperesi Kerület helynöke. Aki arra hívta fel a figyelmet, hogy az Isten által teremtett harmóniában, a családban gyönyörködünk mi is, ennek van értelme, ezt a „keresztet”, a család terhet viselni öröm.

„Velem van az Úr, nem félek, ember mit árthat nekem?... Jobb az Úrnál keresni oltalmat, mint emberben bízni” – helyezte a 118. zsoltár szavait a jelenlévők szívére Zán Fábán Sándor, a Kárpátaljai Református Egyházkerület püspöke. Aki arra emlékeztetett, hogy sok csalódás érte már közösségünket, sokszor majdnem leuralt bennünket a félelem, s ma is ennek a határán vagyunk, de küzdeni kell a félelemmel szemben, s ebben erősít meg a zsoltáros. A püspök azt kérte a nagycsaládosoktól, hogy ők is az Úrnál keressék az oltalmat, s akkor nem éri őket csalódás.

Azért szerveztük ezt a konferenciát is, hogy beszéljünk a nehézségekről, s próbáljuk megtalálni azokat a túlélési technikákat, amelyekkel kilábalhatunk

a mostani nehézségekből, amelyek segítik a megmaradásunkat, kapcsolódott az elhangzottakhoz Tarpai József. Megerősít bennünket, hogy itt vannak velünk a Kárpát-medencei testvéreink, s talán mi is erőt tudunk adni nekik, mondta a KMNE elnöke. Aki kiemelte: nem tudjuk itthon tartani a fiataloságot, ha nem mutatunk számukra jövőképet. Ezt segíti az a kutatás is, amelynek bemutatójára a konferencián sor kerül, illetve az a gazdag programkínálat, melyet az egyesület kínál tagcsaládjainak. És erőt ad, hogy érezzük az anyaország kormányának, a testvérszervezeteknek a támogatását. Tarpai József annak a meggyőződésének is hangot adott, hogy akkor lesz jövőnk, akkor lesz áldás életünkön, ha elfogadjuk Isten akaratát, s igent mondunk a gyerekekre.

Nehéz időket élünk. Az elszakított nemzetrészek közül talán a kárpátaljaiak sorsa a legnehezebb. De együtt, közösen le tudjuk győzni az akadályokat, kezdte köszöntőjét a Kulturális és Innovációs Minisztérium családügyekért felelős helyettes államtitkára. Beneda Attila, Henry Fordot idézve – „Ha összejövünk, az a kezdet; ha összetartunk, az a haladás; ha összefogunk, az a siker” – a közösség és az együttműködés fontosságát hangsúlyozta. Amennyiben összefogunk, a magyarság kitart egymás mellett, akkor a nehézségeket le tudjuk küzdeni, mondta a politikus. Aki fontosnak tartja, hogy a kárpátaljai magyarság megtapasztalja az anyaország segítségét. Szólt azokról a támogatásokról – többek között a Köldökzsinór Programról, az óvodai, bölcsődei fejlesztésekről, a különböző

gyermektáboroztatási programokról stb. –, amelyeket kiterjesztettek a határon túli nemzetrészekre is. Az államtitkár kifejtette: a mai napig a család jelenti a legnagyobb erőt abban, hogy a nehéz időszakokat, a viszontagságokat az emberek átvészeljék. Az, hogy a kárpátaljai magyarság körében nő a nagy-

családosok száma és aránya, bizonyítja, hogy az élet még nehéz körülmények között is utat tör magának, hangsúlyozta Beneda Attila.

Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke a nagy- és dédszülők példáját tárta a hallgatóság elé, akik az első és a második világháború idején és az azt követő, a mainál nehezebb időkben is vállalták a gyermekáldást. Az ő gyermekvállalásuknak köszönhető, hogy megszülethettek a mi szüleink, nagyszüleink, hogy most itt lehetünk. „A háború árnyékában élő kárpátaljai magyarok előtt főhajtás”, mondta a politikus, aki példaeértékűnek nevezte a nagycsaládosok

gyermekvállalását, ami a túlélést, a jövőt jelenti.

Márton Zsuzsanna, a Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetségének elnöke elismeréssel szólt arról, ahogy az itteni magyarság a háború idején is kitart, összetart és reményt ad. Gratulált Tarpai Józsefnek és kiváló csapatának, akik fáradhatatlanul dolgoznak a közösségért és a családok megerősítéséért. A KCSSZ elnöke örömeinek adott hangot, hogy a Kárpát-medencéből többen is eljöhettek és erősíthetik az ittenieket, mindazonáltal „mi is feltöltődünk, mert látjuk,

ben László-Híres Kornélia, a beregszászi Rákóczi Egyetem docense, a Hodinka Antal Nyelvtudományi Kutatóközpont vezetője a KMNE tagcsaládjai körében végzett kutatás eredményeiről számolt be az „Otthon a határon: a KMNE-családok identitása és mindennapjai 2025-ben” címmel megtartott előadásában. Ebből többek között kiderült, hogy kárpátaljai magyar nagycsaládosok körében továbbra is a koncertatív értékrend megtartó erőként van jelen, s kiemelkedően erős a helyben maradás szándéka. Bár a háború, a gazdasági nehézségek és a bizonytalanság komoly kihívásokat jelentenek, és sokan el is hagyták a régiót, a legtöbben mégis kitartanak szülőföldjük mellett. Az előadó elmondta: a válaszból egyértelműen kirajzolódik, hogy a hit, az összetartás és a szülőföld szeretete tartja itthon a legtöbb családot.

A konferencia zárásaként a KMNE alelnökének moderálásával kerekasztalbeszélgetésre került sor „Hangok a múltból, arcok a jövő felé – A KMNE-családok történetei” címmel. Szilágyiné Tóth Gabriella beszélgetőtársai – Marosi Anita, a KMNE interjúköteteinek szerkesztője, Dóka Viktória és Rajkó Balázs, a KMNE Pulzus Rádióban futó Családi kör magazinműsorának egykori, illetve jelenlegi felelős szerkesztője – azokról az élményeiről és tapasztalásairól számoltak be, melyeket riportkészítései során szereztek.

Végezetül Szász Jenő tíz vándorbölcset adott át a KMNE részére, Tarpai József pedig köszönetet mondott a résztvevőknek, kutatóknak, a KMNE, illetve a családkonferencia támogatóinak, s abbéli vágyának adott hangot, hogy majd gyermekeik is akarjanak nagycsaládot alapítani, s itt maradni, szülőföldjükön.

Marton Erzsébet

Lehoczky-megemlékezés a Munkácsy Mihály Magyar Ház szervezésében

Vidékünk történelmének legismertebb kutatója

Elejét lásd az 1. oldalon

Legjelentősebb műve, a három kötetből álló Beregvármegye monographiája 1881-ben jelent meg, s azóta is az egyik legfontosabb kútforrásként, igazodási pontként szolgál mindazok számára, akik szűkebb pátriájuk múltjának egy-egy szeletét szeretnék kutatni, bemutatni.

A jeles helytörténész halálának 110. évfordulóján a Munkácsy Mihály Magyar Ház (MMM) több olyan helyszín között felkeresésére invitálta az érdeklődőket, amelyek valamilyen módon kötődnek a tudós életéhez. A felhívásra eljöttek a helyi II. Rákóczi Ferenc Középfiskola és a Szent István Líceum diákjai, valamint a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem történelem szakos hallgatói. Az egybegyűlteket köszöntve Tarpai József, az MMM igazgatója annak a meggyőződésének adott hangot, hogy sokkal közelebb kerül az életmű hozzánk, ha ezeket a helyeket együtt, szakszerű irányítás mellett bebarangoljuk.

Munkács egyik főutcáján, a mai Béke utca 28. szám alatt található az a ház, amelyben hatvan éven át élt és dolgozott Lehoczky Tivadar. Az egykor kúriászerű

épületről a porta mostani tulajdonosa, Matl Péter Munkácsy-díjas szobrász beszélt, bemutatva néhány, a tájkatatóhoz köthető relikviát – többek között a falban elhelyezett ágyúgolyókat és az 1848–49-es forradalom és szabadságharcnak emléket állító fém domborművet. Megtudtuk, hogy az akkor igencsak fiatal, 17 éves Lehoczky a forradalom kitörésének hírére abbahagyta tanulmányait, tüzérnek állt, és harcolt a világsi fegyverletételig. Szerencsére a szabadságharcot követően az osztrákok részéről nem érte megtorlás, így befejezhette a Kassai Jogi Akadémián már korábban elkezdett tanulmányait, és 1855-ben már a Schönbornok kezén lévő Munkács Szentmiklósi Uradalom fő ügyészeként tevékenykedik. Ettől kezdve minden, a vidék múltjának feltárására irányuló kezdeményezésben szerepet vállal, és 1915-ben bekövetkezett halálakor Munkács nagyra becsült polgáraként távozik az élők sorából.

Lehoczky egyike azon keveseknek, akiknek a nyughelye a Latorca-parti város múlt század elején épült Szent Márton római katolikus székelyház altemplomában található. Ezen a helyszínen már Popovics Béla tanár, számos nagyobb terjedelmű munka szerzője, túravezető kalauzolta a látoga-

rókat, többek között felelevenítve a templom mellett álló, Szent József tiszteletére emelt kápolna történetét, bemutatva a székelyházban található oltárképeket. Az idegenvezető beszélt Lehoczky Tivadar életrajzáról és hitvallásáról.

ról. Elmondta, a neves tájkatató igazán tudott örülni minden apróbb felfedezésnek, a föld mélyéből előkerült tárgyaknak a levéltárakban fellett dokumentumoknak. Szorgalom és lelkesedés, és az ezekkel párosuló kitartó munka – így jellemezhető a tudós egész élete.

Ezt követően a résztvevők a

Munkácsy Mihály Magyar Ház bejáratánál megkoszorúzták a Lehoczky-emléktáblát, majd a konferenciateremben meghallgatták Csatóry György, a Rákóczi Egyetem történelemtanárának *Lehoczky Tivadar, a polihistor* című vetítőképes előadását. Az előadó szólt arról, hogy még a szovjet érában, amikor is burzsoa eszmék képviselőjeként tekintettek a tudós életművére, és nem lehetett írásaira hivatkozni, a szakma továbbra is megbecsülte munkásságát, cikkeit hi-

neves szakember régészeti gyűjteménye a múlt század fordulóján már több ezer tárgyat számlált. Majd a szovjet érában ez a gyűjtemény képezte a Kárpátaljai Honismereti Múzeum alapját. Lehoczky nyitottságára és tudásszomjára jellemző, hogy kiterjedt levelezést folytatott korának jeles történészeivel, régészeivel, társadalomkutatóival. Az etnikailag sokszínű, ma Kárpátaljának nevezett vidék népeinek élete már a kezdetektől fogva feleltette az érdeklődését. Ruzsin népdalokat fordított magyar nyelvre, behatóan tanulmányozta az itt élő svábok, cigányok, szlovákok hagyományait. Szép számú történelmi vonatkozású írásai mellett figyelemre méltó az is, hogy a tudós szorgos naplőíró volt. Élete vége felé precízen beszámolt róla, hogy miként élik meg fogságuk első hónapjait azok az orosz katonák, akiket Munkácson helyeztek el.

Szorgalmas munka, alázat és elhivatottság – hosszú életét leginkább ezek a tulajdonságok jellemezték. A jeles történész és tájkatató emlékéit a róla elnevezett honismereti múzeum és számos emléktábla őrzi. Mint az előadótól megtudtuk, tart a Lehoczky-hagyaték folyamatos feldolgozása, emellett történészeinknek végre kötetbe kellene foglalni Lehoczky Tivadar részletes életrajzát. A közeljövőben talán ez a cél is megvalósul, fejezte be előadását Csatóry György.

Kovács Elemér

Szent Imre-búcsú Beregardóban

A magyar ifjak pajzsa

Ünnepi szentmisét tartottak Beregardó temető kertjében, a Szent Imréről elnevezett kápolnában, a herceg emlékére. A búcsúalkalmon a helyi római katolikus hívek mellett a környező és távolabbi településekről érkezett zarándokok is részt vettek.

Államalapító királyunk fia, Szent Imre herceg – bár fiatalon magához szólította az Úr – teljes életpályát futott be, s a magyar ifjak példaképévé, pajzsává vált – hangzott el az esemény kezdetén.

A szentmisét Hortobágyi Arnold bencés rendi szerzetes mutatta be, aki beszédében felidézte: Géza fejedelem 996-ban alapította a Szent Mártonról elnevezett monostort, a későbbi Pannonhalmi Főapátságot, ahová István király is gyakran ellátogatott, s fiát, Imre herceget is magával vitte. Itt a fiatal herceg betekin-

tést nyervehetett a bencések életébe, és megismerhette azokat az erényeket, amelyeket a rend mind a mai napig fontosnak tart – az istenhítből fakadó lelki békét, az egyensúlyt, a mértékletességet és a tudásvágyat.

„Vajon te, kedves testvérem, mennyire gyakorlod ezeket az erényeket?” – tette fel a kérdést az igehirdető. Mint mondta, a bencések által nagyra becsült mértékletesség nem csupán az evésre, ivásra vagy a pénzhasználatra vonatkozik, hanem a szószátyárkodásra is. Tudunk-e figyelni másokra, vagy minden alkalommal mi akarjuk uralni a terepet?

– kérdezte. Hozzátette: tapasztaljuk meg mihamarabb, hogy az Urísten csendességében időzve, reá figyelve élhetjük meg életünk legtermékenyebb, legbensőségesebb óráit.

Az élethosszig tartó tanulás ma már alapkövetelmény – hangsúlyozta a szerzetes –, hiszen nemcsak a mindennapok során hasznos ismereteket kell szorgalmasan

gyűjtenünk, hanem a hit világában is el kell mélyülnünk. Csak így tudunk a Mindenható által kijelölt úton járni rendíthetetlen lelkesedéssel.

Aki mélyebben szeretné megismerni Imre herceg jellemvonásait, annak érdemes István király fiához intézett intelmeit tanulmányoznia – mondta az igehirdető. – Az uralkodó ugyanis ezeket az elvárásokat és jótanácsokat egy jól ismert, szeretett személynek, saját fiának fogalmazta meg. „Sokan ma is felkapják a fejüket, hogy az államalapítónk az alázatosságot az uralkodói erények koronájának nevezi – pedig nem inkább a határozottságot kellene az első helyre tenni?” – tette fel a kérdést.

A vallásosságból fakadó, Isten iránti engedelmesség – hangsúlyozta – Imre hercegnél nem a félelemből ered, hanem a mindenség Ura iránti szeretetből. Mind ezen tulajdonságoknak a mi életünkben is fontos szerepet kell kapniuk: Istenhez, hivatásunkhoz, közösségünkhöz, s nem utolsósorban házastársunkhoz való viszonyunkban is az alázatosság az egyik legfontosabb erény.

A szentbeszéd után a hívek közösen imádkoztak Szent Imréhez, a magyar ifjak pajzsához, kérve közbenjárását a magyar nép minden nemzedékéért. A szertartás végén Hortobágyi Arnold atya megáldotta és kiosztotta a Szent Benedek-érmeket, majd az alkalom apagével zárult.

Eszenyi Gábor

HITÉLET

Fogadd szívedbe Jézust!

„Boldogok, akik nem látnak és hisznek.” (Jn 20, 29)

A világ hamis, az emberek megbízhatatlanok. Addig, amíg sok pénzved vagy jó állásod, pozíciód volt, üde és fiatal voltál, körülrajongtak az emberek. Bízta bennük, elhitted hízelgésüket. Ma van-e egy ember is, akiben bízni mersz, találsz-e valakit, akinek a szavait elhiszed?

Már nem tudsz hinni, mert becsaptak, csalódást okoztak, elhagytak régi „barátaid”, és fájnak az emlékek. Nem a barátok, ismerősök, hódolók hiányoznak igazán, nem... Hiányzik a barátainak kölcsönzött bizalmad, a beléjük vetett hited. Megfosztott vagy. Nem hiszel többé nekik, és mindenki vel szemben tartózkodóvá váltál.

Ilyen állapotban nehéz elhinni és elfogadni, hogy Isten szeret, gondja van rád, boldoggá, örvendözővé formálja életedet, és semmit nem kér cserébe, csak összetört, megszorodott szívedet.

Miért tenné ezt Isten éppen veled? Mert szeret! Csak hidd, hogy Ő a te Istened, gondviselő Atyád.

Hogy lehet hinni Benne, ha nem látod, ha személyesen nem is ismered? Hiszen azokban, akik az asztalodról ettek, akiknek önzetlenül adtad a bizalmadat, szeretetedet, azokban is csalódtál.

Keress támaszt, bizonyítékot, hogy hinni tudj! Ha nem elég a Biblia, az olvasott Ige, és nem tudsz hinni a láthatatlan Istenben, akkor leltározd fel életed eseményeit: ki takart és védett anyi és annyi baj és veszedelem alatt, kitől kaptál erőt és áldást?! Most csak a keserű és szomorú emlékeid, veszteségeid, bukásaid, szégyeneid jutnak eszedbe?

Tamás, a tanítvány nem hitte el, hogy Jézus feltámadt, mert csak a megfogható, tapintható, látható tényeket tudta elhinni. Láta és hitte az 5000 ember vicsoráját, amit Jézus szolgált fel, látta a naini fiú feltámadását, látta Lázár feltámadását is, látta a vakok, bének gyógyulását is. Jézust a kereszten és a sírban látta utoljára, ezért nem hitte el, hogy feltámadt. Amikor viszont meghallotta a feltámadt Jézus szelíd hangját, azonnal hitt Tamás. Jézus nevében szólította őt, és felé nyújtotta átszögezett kezét. Tamás nem kételkedett többé. Alázattal borult le Mestere lábaihoz, és magasztalta az élő Jézust. Boldog volt Tamás, mert láthatta Mesterét.

A hitnek nincs súlya, térfogata, a hit benned él, szívedben van a gyökere. Lehet, hogy a hited még kicsiny, gyöngö, de bizál, mert a hitedet a megtapasztalásaid, átéléseid fogják megerősíteni.

Jézus nem haragszik, amiért kételkedsz. De hallgass Rá, amikor így szól hozzád: boldogabb vagy akkor, ha nem látsz, és mégis hiszel.

Jézus megszólít, neveden hív és kér: hidd el, hogy én élek, add nekem a szívedet, életedet! Csatlódásaid, veszteségeid után már ideje, hogy végre örömmel legyen.

Jézus vár rád. Hívd meg a szívedbe! Boldogok, akik nem látnak és hisznek. Higy az élő Megváltóban, Jézusban!

Jöjj szívembe most, Úr Jézus! Ó, jöjj még ma, és lakj abban! Jöjj szívembe most, Úr Jézus! Amen.

(Morzsák 1., 1999)

Dr. Tapolyainé Bartha Gizella

A Rákóczi Egyetemen megtartották a Fialat Kárpátaljai Magyar Kutatók huszonkettedik konferenciáját

Utánpótlás nélkül nincs jövő

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetemen megtartották a XXII. Fialat Kárpátaljai Kutatók Konferenciáját, amely a Magyar Tudományos Akadémia ünnepi programozatának egyik állomásaként került megrendezésre. „Utánpótlás nélkül nincs jövő, ezért intézményünk már a megalakulásának kezdete óta nagy figyelmet fordít az olyan fiatal oktatói gárda kinevelésére, amelyik egy idő után velünk együtt segíti elő a diákok tudományos, szellemi gyarapodását, majd a helyünkbe lépve teljesen átvállalja ezt a felelősségteljes feladatot”, hangzott el az esemény ünnepélyes megnyitóján. Az alkalomnak az egyetem Apáczai Csere János Könyvtárának központi olvasóterme adott otthont.

„Merjünk nagyok lenni!” – idézte megnyitó beszédében Széchenyi István szavait Váradai Natália főszervező, a „GENIUS” Jótékonsági Alapítvány igazgatója. Tegyük hozzá: legyünk kellően bölcsék és megfontoltak, ahogy ezt a háborús helyzet megkívánja. Az igazgató asszony az elmúlt bő két évtizedre visszatekintve

beszámolt róla, hogy ez alatt az idő alatt 370 előadó kereken 600 dolgozata került bemutatásra. A korábbi megmérettetéseken részt vevő diákok közül sokan ma már oktatóként, mentorként tevékenykednek, s meggyőződéssel vallják, hogy a tudományos pályájukon való elindulásban jelentős szerepet játszott a diákköri konferenciákon történt szereplésük, az ott szerzett sikerélmény.

„A magyar tudós különleges bölcsőben születik” – mutatott rá köszöntőjében Gyebnár István, Magyarország Beregszászi Konzulátusának ügyvivője. – „Örökökül kapja az egyedülálló magyar nyelvet, és abból adódó egyedi gondolkodásmódot, a magyar észjárását, inspirálja tevékenységét a gazdag magyar kultúra és a csodálatos Kárpát-medencei környezet.”

Az egyetemes tudáskészletben meghatározó arányt képvisel a magyar elme produktuma, emlékeztetett rá a diplomata. Jelentős számítás-technikai, atom-, rákkutatási és gyógyszerészeti találmányok köthetők a magyar lángelmékhez. „Szentgyörgyi Albert, Neumann János, Gábor Dénes vagy Karikó Katalin és Krausz Ferenc korszak-

os felfedezései nélkül sokkal szegényebb lenne az emberiség. Büszkeséggel tölt el minket, hogy immár két magyar Nobel-díjas írónk is van. Kertész Imre után sok év várakozást követően a Svéd Tudományos Akadémia Krasznahorkai László Kossuth- és József-Attila-díjas írónak ítélte idén a Nobel-díjat. Mind-

ezt bizonyítja, hogy a magyar tehetséget mindenhol elismerik a világon” – emelte ki Gyebnár István.

Csernicskó István, az egyetem rektora arról szólt, hogy fiataljaink számára nagyon fontosak a megerősítések és a biztatások: hogy az általuk választott kutatási téma való-

ban közérdeklődésre tart számot, s hogy megfelelő módszert választottak a téma vizsgálatához és bemutatásához. Az is előremutató, hogy fiataljaink egy ilyen megmérettetés során látják azt is, hogy a kortársak miként készültek fel és hogyan szerepelnek.

Weiszbürg Tamás, az Országos Tudományos Diákköri Tanács elnöke a szervezet megalakulása óta eltelt hetven esztendő értékelve úgy fogalmazott, hogy mind a Magyar

mondott mindazoknak, akik Kárpátalján jelentős részt vállaltak ebből a fontos munkából, és elismeréseket nyújtott át számukra. Majd beszámolt róla, hogy hamarosan elkészül az a kötet, amelyik a Kárpátaljai Tudományos Diákköri Konferenciák történetét dolgozza fel.

Az ünnepélyes megnyitó végén bemutatták azt a TDK örök című kisfilmet, amelyben a diákok és mentoraik számoltak be róla, hogy mit jelentett számukra a Tudományos Diákköri Konferenciákon való részvétel. A hallgatók vallomásából kitűnt, hogy ez nem csupán egy tudományos kísérletezés és felkészülést jelentett számukra, hanem közösségi élményt is, amelyben a megmérettetés ugyanúgy szerepet kapott, mint a versenyszellem, az egymásra való odafigyelés és a mentorokkal kialakított kapcsolat, a velük végzett közös munka.

A délután folyamán aztán elkezdődött az érdemi munka. A három szekcióban – gazdaság- és pedagógiai tudományok, nyelv és irodalomtudományi, történelem és társadalomtudományi – összesen tíz előadó foglalta össze tudományos kutatásainak eredményeit. Végül a szakmai bizottság tagjai értékelték az előadásokat, fogalmazták meg tárgyszerű, hasznos és előremutató észrevételeiket.

Tudományos Akadémia, mind az általa irányított szervezet igazából nem a múltról, hanem a jelenről és főként a jövőről szól. Ennek a jövőnek a megalapozásán és megfelelő biztosításán kell valamennyiünknek fáradoznunk.

Weiszbürg Tamás köszönetet

Ardai Bertalan

A zenei oktatás kilátásai és kihívásai

„Aki dudás akar lenni, az ne féljen a hangoktól!”

A zeneoktatás a múlt kincseiből építkezik, mégis a jövő felé kell, hogy szóljon. A hagyományaink tiszteletben tartásával, de játékosan és nyitottan kell megtalálnunk a hangot a digitális kor tanulóiival. Hogyan férhet meg egymás mellett a kotta és a képernyő, a furulya és a fülhallgató? Milyen eszközökkel lehet a zenét élményszerűen, mégis értékállóan közvetíteni a mai diákok számára?

Ezekre a kérdésekre keresték a választ a kárpátaljai magyar tannyelvű oktatási intézmények ének-zene szakos pedagógusai a Kárpátaljai Pedagógus-továbbképző Intézet Közintézmény Beregszászi Tagozata által szervezett megyei szakmai szemináriumon. A módszertani nap középpontjában az alábbi, gondolatébresztő cím állt: „Aki dudás akar lenni, az ne féljen a hangoktól!” – a zenei oktatás kilátásai és kihívásai.

A szeminárium célja az volt, hogy gyakorlati példákon és módszertani megközelítéseken keresztül vizsgálja meg, hogyan ötvözhető a hagyományos zenei nevelés értékrendje a modern technológia lehetőségeivel.

A rendezvénynek a Beregszászi Horváth Anna Gimnázium adott otthont, ahol 21 pedagógus vett részt az eszmecsereben, tapasztalatmegosztásban és közös gondolkodásban – a digitális dűr és analóg moll világának határmegzgyein.

A szakmai nap ünnepélyes megnyitójára a Beregszászi Horváth Anna Gimnázium bensőséges hangulatú iskolamúzeumában került sor. Elsőként Fring Erzsébet, az intézmény igazgatóhelyettese és az integrált művészet tantárgyának tanára köszöntötte a megjelent pedagógusokat. Beszédében röviden bemutatta az iskola névadója, Horváth Anna életútját és gazdag művészi hagyatékát.

Mint elmondta, Horváth Anna vidékünk egyik legkiemelkedőbb és legsokoldalúbb művésze volt: elismert keramikus, éremművész, szobrász, fes-

tő, grafikus, plakát- és díszlettervező, valamint publicista. Öntörvényű, karizmatikus személyiségként nemcsak alkotásaival, hanem közösségépítő munkájával is nyomot hagyott Beregszász és a kárpátaljai magyarság kulturális életében. Olyan mélységben és elhivatottsággal ismerte és szolgálta a város kultúrtörténetét, hogy neve mára összeforrt szellemi örökségével. „Kevés olyan személy volt, van, vagy lesz Beregszászban, aki olyan mélyrehatóan ismerné a város kultúrtörténetét, mint Anna néni ismerte – hiszen aktív részese, szervezője, formálója volt a magyarságunk megmaradását szolgáló intézményeknek” – hangsúlyozta Fring Erzsébet.

Az iskola méltó módon őrzi a névadó emlékét: 2014-ben emléktáblát avattak az intézmény előterében, 2016-ban iskolamúzeumot nyitottak alkotásaiból az épület alsó szintjén, 2017-től pedig az intézmény hivatalosan is viseli Horváth Anna nevét. A megnyitót egy rövid tárlatvezetés tette teljessé, amely során a résztvevők személyesen is megismerkedhettek a művésznő munkásságával.

Ezt követően Gabóda Béla, a Kárpátaljai Pedagógus-továbbképző Intézet Közintézmény Beregszászi Tagozatának vezetője köszöntötte a jelenlévő pedagógusokat. Beszédében kiemelte az ének-zene oktatás meghatározó szerepét a gyermekek esztétikai és érzelmi nevelésében, valamint a zene közösségformáló és identitáserősítő erejét. Felhívta a figyelmet az integrált művészeti nevelés aktuális kihívásaira, különösen a módszertani sokszínűség, az eszközhasználat és a digitális kor kihívásainak tükrében. Hangsúlyozta, hogy a zene, mint univerzális nyelv különösen fontos szerepet játszik abban, hogy a fiatalok nyitottak, kreatívok és befogadók legyenek a változó világban.

A bevezető gondolatokat követően a résztvevő pedagógusok elsőként egy bemutató tanórán vehettek részt, amelyet Antal Diána, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Felsőfokú Szak-
képző Intézetének tanára tartott. A

foglalkozást a Beregszászi Horváth Anna Gimnázium ötödik osztályában tartotta, egy olyan tanulócsoportban, amelyet a tanárno korábban még nem ismert, így az óra valódi szakmai kihívás és egyben példaeértékű helyzet volt.

Az óra témája: „Népzene a zeneszerzők munkáiban” – betekintést nyújtott abba, hogyan jelenik meg a népzenei örökség a klasszikus zeneszerzők műveiben, s miként lehet ezt élményszerűen, játékosan, mégis szakszerűen közvetíteni az általános iskolás korosztály számára.

A foglalkozás rendkívül interaktív módon zajlott. A tanulók különféle zenei játékokon, éneklési feladatokon, ritmikai és mozgásos gyakorlatokon keresztül ismerkedhettek

meg a népzene motívumaival, valamint annak komolyzenei feldolgozásait. Az óra során helyet kapott a kreatív improvizáció, a ritmusérzék fejlesztése, a hallás utáni visszajátzás, valamint a tantárgyi tartalmakhoz kapcsolódó rövid, élményszerű elméleti magyarázat is.

A bemutatóóra módszertani szempontból kiváló példát mutatott arra, hogyan lehet a tananyagot a tanulók aktív részvételére, érdeklődésére és játékos együttműködésére építeni. A tanárno magabiztos, nyitott és befogadó attitűdje, valamint a pedagógiai érzékenysége hozzájárult ahhoz, hogy a gyermekek bátran kapcsolódjanak be a közös munkába, s valódi zenei élmény részeseivé váljanak – mindezt egy teljesen új, számukra is ismeretlen tanórái helyzetben.

A szakmai nap következő programpontjaként Kacsó Anzséla, a Gáti Kovács Vilmos Liceum ének-zene szakos tanára tartott tartalmas és gondolatébresztő előadást. A bemutató témája: „Az ének-zene oktatásának nehézségei” – egy olyan téma, amely napjainkban különös aktualitással bír, különösen az integrált művészeti nevelés keretein belül működő intézmények számára.

Előadásában Kacsó Anzséla átfogó képet nyújtott az ének-zene oktatás jelenlegi helyzetéről, nehézségeiről és azokról a gyakorlati kihívásokról, amelyekkel a pedagógusok a mindennapokban szembesülnek. Szó esett többek között az óraszámok csökkenéséről, a motiváció fenntartásának nehézségeiről, a digitális eszközök beillesztésének dilemmáiról, valamint arról, hogyan lehet a zenei élményt közelebb hozni a modern generációkhoz.

A bemutató külön értéke volt, hogy az elméleti megközelítést gyakorlati példákkal ötvözte. A tanárno számos konkrét módszert, játékos feladatot és zenepedagógiai technikát mutatott be, amelyekkel az ének-zene órák még élményszerűbbé, motiválóbbá tehetők. Ezek-

be a feladatokba aktívan bevonta a jelenlévő pedagógusokat is, lehetőséget adva számukra, hogy saját élményen keresztül tapasztalják meg a bemutatott módszerek hatékonyságát.

Az előadás nemcsak szakmai tudást közvetített, hanem inspiráló hangulatot is teremtett: a résztvevők közösen énekeltek, ritmusjátékokat próbáltak ki, és reflektáltak saját tanítási gyakorlatukra. A tanárno előadómódját a közvetlenség, a szakmai hitelesség és az elhivatottság jellemezte, amellyel sikerült a jelenlévők figyelmét végig fenntartani, s egyben megerősíteni bennük a közös cél fontosságát: a zenei nevelés értékeinek továbbadását a jövő nemzedékei számára.

A szakmai nap zárásaként a résztvevő pedagógusok egy kreatív, gyakorlatközpontú foglalkozáson vehettek részt, amelyet Kiss Anikó, a Szemeyi Gimnázium szervezőpedagógusa vezetett. A program címe is – „Ének-zene vetélkedő az 5–6. osztály részére” – arra utalt, hogyan lehet játékos formában, ugyanakkor tartalmilag gazdagon fejleszteni a tanulók zenei ismereteit és készségeit.

A vetélkedő során a pedagógusok

gusok kiscsoportos bontásban dolgoztak, két csapatot alkotva: a Kodály-csoportot és a Bartók-csoportot – ezzel is tisztelegve a magyar zenepedagógia két kiemelkedő alakja előtt. A versenyfeladatok színes palettán mozgó témaköröket öleltek fel: voltak ének-zenei ismeretekre, hangszerfelismerésre, ritmusgyakorlatokra, valamint zenetörténeti érdekességekre vonatkozó kérdések, emellett játékos mozgásos elemek és csoportos gondolkodást igénylő kihívások is helyet kaptak.

A résztvevők nagy lelkesedéssel és szakmai elkötelezettséggel vetették bele magukat a feladatok megoldásába, amelyek egyaránt próbára tették zenei tudásukat, kreativitásukat és csapatmunkára való nyitottságukat. A vetélkedő során a jó hangulat, a játékos versengés és a kollegiális együttműködés volt a meghatározó.

Mindkét csoport magas színvonalon teljesítette a kihívásokat, a verseny végén pedig – méltó módon – igazságos döntetlen született. A foglalkozás nemcsak szakmai szempontból volt értékes, hanem igazi közösségi élménnyé is vált, megerősítve a résztvevőkben a zenei nevelés örömeit, játékoságát és közösségformáló erejét.

„Aki dudás akar lenni, az ne féljen a hangoktól!” – A zenei oktatás kilátásai és kihívásai címmel megrendezett megyei szeminárium szakmai mélységével és emberi közvetlenségével emelkedett ki a hasonló rendezvények közül. A tartalmas előadások, bemutatóórák és interaktív foglalkozások jól ötvözték a hagyományos értékeket a korszerű módszerekkel, gyakorlati ötletekkel gazdagítva a résztvevő pedagógusokat.

A rendezvény családias, oldott hangulatban zajlott, amely elősegítette az őszinte szakmai párbeszédet és az élményszerű tanulást. A programot méltó környezetben, nagyfokú gondossággal és példamutatóvonalossággal fogadta be a Beregszászi Horváth Anna Gimnázium, amely kiváló helyszínt szolgált a szeminárium számára.

A nap végére a résztvevők nemcsak új módszerekkel, hanem megerősödött hivatástudattal és közösségi élményekkel térhettek haza.

Gabóda Béla

Újra kinyitott a Mitracsek Presszó!

Egy világpolgár vallomásai

Idén ősszel már hatodik évadát kezdte meg a Mitracsek Presszó! elnevezésű kulturális program sorozat. A Lengyel János író-újságíró vezette kezdeményezésnek 2022 óta ad otthont Rákospalotán a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Eötvös utcai tagkönyvtára. Eredményes munkájáért és kulturális program szervezéséért nemrég komoly szakmai elismerést kapott a könyvtár vezetője, Mants Marianna Regina.

Október 20-án újra kinyitott a Mitracsek Presszó!, a vendég Horváth Róbert életművész volt. A családias hangulatban zajló beszélgetés során a vendégből dőlt a szó, nem véletlenül, hiszen egy igazán változatos, sikereiben és bukásokban bővelkedő életút áll mögötte. Lengyel János meg is jegyezte, hogy sokszor kellett újrakezdenie a nulláról. A beszélgetés menete a kronológiát követte, Róbert először a gyermek- és a ka-

maszéveiről beszélt, hogyan sodródott bele a győri hippi illetve alternatív világba. Nyíltan beszélt a munkakerületről és a drogfogyasztásról. Érdekes mozzanat volt, amikor hat társával a lazuló Kádár János fémjelzte diktatúrában kommunát szerettek volna alapítani, de végül csak ő maradt egyedül. Már korán megfogalmazódott benne a vörös elnyomás elleni lázadás, mindenképpen el akarta hagyni az országot, mágnesként csábította a nagybetűs Nyugat.

Először Ausztriában került menekülttáborokba, amik akkor még zártak voltak, tulajdonképpen egy lazább börtönnek feleltek meg. Már ekkor megismerkedett ennek a rózsaszín világnak az árnyoldalával. Csak ez a téma megérne egy külön kötetet! Később Németországba került, ahol ugyancsak zártak voltak a táborok, de a hatóságok valamivel lazábban kezelték a dolgokat. Inét került ki az Egyesült Államokba, egy segélyszervezet segítségével. Akkor még valóban a rászorú-

lók segítségével foglalkoztak az ilyen szervezetek, nem a bűnözők támogatásával, mint napjainkban.

Los Angelesben telepedett le, ahol rengeteg, ahogy ő fogalmazott, csicska munkát végzett. Ebben az időben, az USA hatóságai a bevándorlókat arra kötelezték, hogy minél

előbb tanulják meg az ország hivatalos nyelvét. Szükségzállákon, fortelmes helyeken lakott. Tulajdonképpen csak Los Angeles sötét oldalát ismerte meg, több hónap telt el, amire megláthatta a tengert, amire eljutott a híres tengerpartra. Kétszer nősült, először egy magyar, később pedig egy mexikói indián nőt vett el feleségül.

Nagyon büszke a két gyermekére. Az USA-ban töltött évek alatt rengeteget utazott, sok helyre eljutott, többek között Hawaii is élt.

A nehézségek ellenére mindig kapcsolatban állt az irodalommal, a kultúrával, verseket írt, fordított, egy időben fotózott. Fotósként

mindig megpróbált leásnia a dolgok mélyére. Egy új helyre utazva nem a látszatot kereste, hanem az emberi mélységet. Korán kapcsolatba került a Los Angeles-i magyar közösséggel. Kulturális rendezvényekre járt, saját, illetve a kedvenc költőinek saját maga által magyarra fordított verseit szavalta el. Később

már angolul is írt. Fontos mozzanat volt az életében, amikor találkozott Joseph Zsuffával, a magyar származású amerikai íróval, fordítókönnyvíróval és filmmel.

Horváth Róbert többször is hazatért, végül tavaly végleg Győrben telepedett le. A beszélgetés folyamán, mintegy színesítve azt, egy kopott, megsárgult füzetből a saját verseit olvasta fel. Zárásként viszont Jack Kerouac egyik általa magyarra fordított versét szavalta el fejből. Elmondta, hogy rajta kívül Faludy György és József Attila költészetét tett rá nagy hatást. A rendezvény végén a lelkes közönség kérdéseire válaszolva Róbert elmondta, nem bánta meg, hogy végül itthon telepedett le, hiszen Győrben pezsgő kulturális élet folyik, aminek lassan ő is a részese lett.

Zárásként, Lengyel János, mint a Magyar Múzsza szerkesztője, ajándékosomagot nyújtott át a messziről jött vendégnek. A közönség a folyóirat korábbi száma-it kapta ajándékba. A kortárs magyar írók közül jelen volt Szepe-si Zsuzsanna, Kránitz Laura és Marczinka Csaba.

Népművelő

Tetőfedést, csatornázást vállalok anyaggal vagy anélkül, valamint metálcserép, kerítéslemez, stablon lemezek méretre vágva (drágább és olcsóbb anyagból). Mob.: 066-0820366.

Magyarországi munkavégzésre veszünk fel dolgozót, istálló munkára, lovak ellátására. A munkahelyet hosszú távon tudjuk biztosítani. Megbízható dolgozó jelentkezését várjuk, aki hosszú távon, stabil munkahelyen szeretne dolgozni. A munkahelyen teljes ellátást biztosítunk, amiben benne van teljes étkezés egész napra és szállás, hazajárás havonta. Fizetés egy hónapra: 400.000 Ft. és a teljes ellátás. Mob.: +3620-955-1012.

Eladó egy elektromos Kárpáti sütő. Mob.: 095-3260426. ***

Új vetőgép eladó. Mob.: 095-3260426. ***

Munkácson, Várpalánkan eladó egy családi ház, pince, udvar, gyümölcsöskert. Mob.: 099-3515519, 095-3260426. ***

Eladó egy nagy női bicikli, valamint egy összecsukskható kis bicikli. Mob.: 066-5606813. ***

Eladó 2 darab vadonatúj ajtó 60x200 cm. Mob.: 095-3260426.

Beregszászban jó állapotban lévő női bicikli eladó. Ára 2500 hr. Mob.: 066-3967011. ***

Beregszászban jó állapotban lévő 3 fiókos fagyaszűtőszekrény eladó. Mob.: 066-3967011.

БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНІ РОБОТИ:
ВОДОПРОВІДИ, КАНАЛІЗАЦІЙНІ МЕРЕЖІ, ОЧИСТНІ СПОРУДИ

РЕАЛІЗАЦІЯ
ПОЛІЕТИЛЕНОВИХ ТРУБ; З'ЄДНУВАЛЬНИХ ДЕТАЛЕЙ ЗАПІРНОЇ АРМАТУРИ; ЗВАРЮВАЛЬНЕ ОБЛАДНАННЯ (опт та роздріб); ЗАЛІЗОБЕТОННІ ВИРОБИ (АРМОВАНІ КОЛЬЦА, ПІЛІТИ)

РОБОТИ ЕКСКАВАТОРА, АСЕНІЗАЦІЙНІ РОБОТИ
ВИКОНУЄМО ПРОКОЛИ ҐРУНТУ ПІД ТРУБОПРОВІДИ ТА ПРОЧИСТНІ КАНАЛІЗАЦІЙНІ МЕРЕЖІ

068 347 01 33 • 097 376 98 84

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Kárpátaljai Ferences Misszió Alapítvány (KFMA) a „Magyar Kultúráért Kárpátalján Alap” bevételéből pályázatot hirdet a Kárpátalján működő vagy alakuló magyar gyermek- és ifjúsági néptáncsoportok támogatására. A pályázaton intézmény és magánszemély egyaránt részt vehet.

Pályázni lehet:

- működő gyermek- és ifjúsági néptáncsoport támogatására,
- új gyermek- és ifjúsági néptáncsoport létrehozására.

A pályázat beérkezési határideje:

2025. november 20.

24.00 (közép-európai idő szerint)

A kitöltött pályázati űrlapot a következő címre kérjük eljuttatni: iroda@ferences.hu

A nyertes pályázatok támogatásának átadására 2025. decemberében kerül sor.

A pályázattal kapcsolatban felmerülő kérdéseket az iroda@ferences.hu címére lehet elküldeni.

A pályázat részleteiről a www.ferences.hu címen olvashat.

Радио Пульс FM 92,1

A TE RITMUSOD

www.pulzusfm.eu

karpatinfo.net

Felhívás

XX. Kárpátaljai Tudományos Diákköri Konferencia – 2026. május 15.

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány az Országos Tudományos Diákköri Tanács TDK Határok nélkül (HTDK) programjával együttműködve, a Kulturális és Innovációs Minisztérium, a Nemzeti Tehetség Program, valamint a Magyar Kormány, Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárság és a Bethlen Gábor Alap támogatásával meghirdeti a jubileumi XX. Kárpátaljai Tudományos Diákköri Konferenciát (XX. KTDK), amely minden év tavaszán az Ukrán Tudomány Napja alkalmából kerül megrendezésre.

A konferencia időpontja és helyszíne: 2026. május 15., II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász.

A KTDK célja: a kárpátaljai felsőoktatásban tanuló magyar nyelvű szakmai önképzésének és kapcsolatépítésének ösztönzése.

A XX. KTDK-t olyan, Kárpát-medencei hatókörű tudományos-művészeti hallgatói fórumként szervezzük, amely segíti e teljes régióban az egyetemista-főiskolás fiatal kutatók és befogadó műhelyeik között új tudományos és emberi kapcsolatok megteremtését, a már létező kapcsolatok elmélyítését.

A konferenciára a Kárpát-medence minden felsőoktatási intézményének osztatlan, alap- és mesterképzésben résztvevő hallgatója nevezhet pályamunkát.

Nevezni önképzési céllal készült diáktudományos tevékenységet dokumentáló pályamunkával lehet, amibe beleértendő az alapszakos diplomamunkák is.

A konferencia nyelve a magyar. Kivételt jelentenek az idegen nyelvű filológiai témájú munkák, amelyek a célnyelven is bemutatathatók.

A konferencia a kárpátaljai felsőoktatásban résztvevők számára a XXXVIII. OTDK-ra delegáló első forduló (intézményi) konferencia is.

A Szervezőbizottság kéri a pályázókat, hogy a pályamű és az összefoglaló elkészítésénél tartsák be az Országos Tudományos Diákköri Konferencia megfelelő szekciójának formai követelményeit, melyek a <https://otdk.hu/otdk2025/szekciok-felhivasai/> oldalon található meg minden szekció 1. sz. mellékletében.

A konferencia szekciói lefedik a kárpátaljai magyar vonatkozású felsőoktatásban szereplő valamennyi szakterületet, amelyek az OTDK szekciók sorrendjében a következők: agrártudomány, biológia, fizika, földtudományok, matematika; humán tudományok, informatika, kémia, vegyipar, közgazdaságtudomány, műszaki tudományok, művészetek és művészettudomány, orvosi- és egészségügy, pedagógia, pszichológia, tanulás- és tanításmódszertan, társadalomtudomány.

E szakterületeken kívüli témák nevezése előtt, kérjük, egyeztessenek a szervezőkkel.

A konferenciára nevezni az alábbi regisztrációs felületen van lehetőség:

<https://forms.gle/Ytwftx1CmcnMxf8g7>

A nevezési laphoz csatolni kell elektronikus formában a bemutatásra szánt pályamunka összefoglalóját (a hallgató és a vezetőtanár aláírásával ellátva), a munka eredetiségét (plágium kizárását) igazoló becsületbeli nyilatkozatot, valamint az összes szerző hallgatói jogviszonyát igazoló dokumentumot.

A konferencia nevezési dokumentumait papíralapon is várjuk!

A nevezési lap letölthető „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány oldaláról, vagy személyesen igényelhető az Alapítvány irodájában.

A nevezési dokumentumokat legkésőbb 2026. március 6., 09.00 óráig várjuk.

A PÁLYAMUNKA BEKÜLDÉSE:

A bemutatásra szánt pályamunkát (dolgozat) kizárólag elektronikus formában legkésőbb

2026. március 6., 09.00 óráig lehet feltölteni a regisztrációs felületre, illetve elküldhető az genius.kftt@kmf.org.ua vagy a ktkd.info@gmail.com címre.

A határidő után érkezett pályamunkák szakmai bíráltatására és bemutatására nincs mód!

Minden benyújtott pályamunka szakértői bírálatot kap.

A bíráló szakértők és a konferencia zsűritagjainak felkérése az Országos Tudományos Diákköri Tanács TDK Határok Nélkül (HTDK) programjának szakmai segítségével történik.

A pályázók az elkészült szakmai bírálatokat azok elkészülésével párhuzamosan, folyamatosan, de legkésőbb a konferencia előtt egy héttel megkapják.

A pályamunkákat három opponens értékeli, akik pontszámokkal látják el a munkákat. Minden hallgató az opponensek által adott pontszámokkal indulnak a konferencián.

A pályamunka és az előadás értékelési szempontjai megtekinthetők a www.kmf.uz.ua és a www.genius-ja.uz.ua honlapokon.

A konferencián résztvevő előadók számára nevezési, regisztrációs díj nincs.

További információ az alábbi elérhetőségeken kapható: „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány, 90202 Beregszász, Kossuth tér 6., Ukrajna Tel.: + 380-31-24-2-50-12 (149-es mellék) E-mail: genius.kftt@kmf.org.ua honlap: www.genius-ja.uz.ua

KRIMI

Egy gyerek is kórházba került a Gáton történt baleset következtében

Öten sérültek meg abban a balesetben, ami hétfőn történt a Beregszászi járásban, Gát település határában.

A rendőrség arról adott tájékoztatást, hogy a Munkács irányába haladó Mazda személygépkocsi vezetője a kanyarban áttért a szemközti sávba, ahol frontálisan ütközött egy Mercedes kisbusszal. A sürgősségi mentőszolgálat több egységgel vonult a helyszínre. A személyautóban tartózkodó 9 éves gyermeket, vala-

mint szüleit a beregszászi járási kórházba szállították. A család állapota stabil, nincsenek életveszélyben. A kisbusz sofőrjét és 21 éves utasát, aki koponya-sérülést szenvedett, a Munkácsi Szent Márton Kórházban ápolják.

A rendőrség a helyszínelést követően a járműveket lefoglalta és elszállíttatta. Személyi sérüléssel járó közlekedési baleset okozása miatt indult büntetőjogi eljárás, írja a Suspilne.

Az elgázolt biciklis a helyszínen életét vesztette

Baleset történt október 30-án este a Beregszászi járáshoz tartozó Szőlősvégárdóban.

A rendőrség arról adott tájékoztatást, hogy egy Man típusú kamion 47 éves vezetője elgázolt egy kerékpárost, aki a helyszínen életét vesztette. A sofőr későn vette észre a 61 éves kivilágítatlan biciklist, aki ráadásul sötét ruházatot viselt. A nyergesvontató so-

főrtől vért vettek, a vizsgálatból kiderült, hogy nem fogyasztott alkoholt, józan volt a baleset ideje alatt.

A hatóság halálos kimenetű közlekedési baleset okozása miatt indított büntetőjogi eljárást. Amennyiben bebizonyosodik, hogy a kamionos figyelmetlensége miatt történt a tragédia, a bírósági ítélet akár 8 évig tartó börtönbüntetés is lehet, írja a Suspilne.

Az embercsempészt az előleg átvételekor fogták el

A rendvédelmi szervek összehangolt akciójának köszönhetően elfogták egy újabb embercsempészt, aki illegális határátlépés megszervezésével gyanúsítható.

A 28 éves viski férfit a Técsői járásban található Bustyaházán vették őrizetbe, közvetlenül aztán, hogy átvett 5 000 dollár előleget egy hadköteles korú férfitől. A gyanú szerint a szökést a Tisza folyón keresztül tervezte megszervezni, ahonnan az illető Romániába jutott volna át. A fennmaradó 3 000 dollárt a

sikeres határátlépést követően kapta volna meg.

A rendőrség tájékoztatása szerint a helyszínen lefoglalták az amerikai valutát, valamint a szállításhoz használt járművet is, amelyek bizonyítékként szolgálnak majd a bírósági eljárás során. A férfit fogdába helyezték, és büntetőeljárás indult ellene.

Az embercsempész akár kilenc évig terjedő szabadságvesztésre is számíthat. A hatóság jelenleg azt vizsgálja, voltak-e bűntársai a határszökés megszervezésében.

Egyre több a cserbenhagyó Kárpátalján

Egy hét folyamán 9 sofőr hagyta el a baleset helyszínét Kárpátalján, abban reménykedve, hogy elkerülhetik a felelősségre vonást.

A járőrszolgálat sajtószolgálatáról adott tájékoztatást, hogy a járművezetők mindegyikét felelősségre vonták. Közigazgatási eljárás indult ellenük, ami pénzbírságot von maga után. Az ilyen jellegű szabálysértés 3400 hrvnyra befizetésére kötelezi a járművezetőket.

A járőrszolgálat arról is beszámolt, hogy a múlt hét folyamán 15 ittas sofőrrel szemben intézkedtek a megyében, akiket a magas bírság sem rettentett el a bódult állapotban történő járművezetéstől. Pedig az első alkalom 17 ezer, a második 34 ezer, míg a harmadik szabálysértés 51 ezer hrvnyába került.

A bíróság a jogosítvány bevonása mellett a gépjárművek lefoglalásáról is dönthet.

Személyi sérüléssel járó közlekedési baleset történt Volócon

Közlekedési baleset történt Volócon a minap. Az esetről egy szemtanú tett bejelentést a rendőrség segélyhívó vonalán.

útszéli fának csapódott. Őt a helyszínre érkező mentők súlyos sérülésekkel szállították a volóci kórházba.

Kiderült, hogy a BMW vezetője részeg volt a baleset ideje alatt, akit előzetes letartóztatásba helyeztek. A járműveket a rendőrség lefoglalta és saját telephelyére szállíttatta. A rendőrség személyi sérüléssel járó közlekedési baleset okozása miatt indított eljárást, olvasható a megyei rendőrség közösségi oldalán.

Köszöntjük Hortenzia, Gergő nevű olvasóinkat!

Hétfő November 17.

RTL 17:00 Agytorna 17:25 Ízörzők - Takarékos konyha 04:30 Teleshop 05:00 Monk - A flúgos nyomozó 06:00 Reggeli 09:30 Született feleségek 10:35 Teleshop 11:10 Kész Átverés 11:35 Most Wanted - A hajszja 13:00 RTL Híradó 13:35 Dr. House 14:50 Barátok közt 15:30 Castle 16:35 Drága örökösök 18:00 RTL Híradó - Esti kiadás 18:55 Fókusz 20:00 Most Wanted - A hajszja 21:20 Exek csatája 23:05 RTL Híradó - Késő esti kiadás 23:40 XXI. század - a legendák velünk élnek 00:15 Flúgos páros 01:30 CSI: A helyszínelők 05:20 Családi titkok 06:15 Mokka 08:45 Mokka 09:40 Teleshop 11:20 Csapdába csalva 12:00 Tények délből 12:30 Walker, a texasi kopó 13:30 Walker, a texasi kopó 14:35 Garcia asszony és lányai 15:40 Az aranyifjú 16:45 A búcsúlevél 18:00 Tények 18:45 Tények Plusz 19:45 Házasság első látásra 21:20 Legyen Ön is milliomos! 23:00 Utolsó fény 00:00 Tények extra 00:35 A hegyi doktor 05:15 Család-barát 05:55 Himnusz 05:58 Mindennapi 06:00 Híradó 06:30 Nemzeti 06:35 Időjárás-jelentés 06:45 Vers mindenkinek 06:48 Közélet - Roma magazin 07:10 Domovina 07:40 Magyar világ 08:05 Önök kérték! 08:35 Bor, mámor, szerelem 09:35 Család-barát 10:05 Egy Perc Híradó 10:06 Időjárás-jelentés 10:15 Leyla 10:06 Időjárás-jelentés 10:15 Leyla 11:10 Család-barát 12:00 Déli harangszó 12:01 Híradó 12:35 Nemzeti 12:45 Időjárás-jelentés 12:49 Agenda plusz 13:00 Nemzeti 13:00 Melissa, a Zöld Völgy lánya 13:30 Pécátúra 14:00 Műkorcsolya Grand Prix 16:00 Műkorcsolya Grand Prix 17:00 Nemzeti 17:15 Bajnokok: Lőrincz testvérek 18:15 Kézilabda-magazin

Köszöntjük Jenő nevű olvasóinkat!

Kedd November 18.

RTL 17:50 A magyar animáció legendái 18:00 Híradó 18:25 Nemzeti 18:35 Időjárás-jelentés 18:45 Egy csipetnyi ÍZÖRZŐK 18:50 Leyla 19:30 Mindennapi 19:45 Bor, mámor, szerelem 20:40 SzerencsePerc 20:50 Francia história 21:50 A Mediciek hatalma - Lorenzo, a tündöklő 22:45 Kenő 05:00 Híradó 05:20 Időjárás-jelentés 05:23 Angol nyelvű hírek 05:25 Német nyelvű hírek 05:29 Orosz nyelvű hírek 05:30 Kínai nyelvű hírek 05:35 Nagy pillanatok 05:45 Édes anyanyelvünk 05:50 Hetedhét kaland 06:00 M2 matricák - Hévül a vegyület 06:10 Esély 06:35 Kék bolygó 07:00 Magyar gazda 07:20 Időjárás-jelentés 07:25 Mindennapi 07:26 Librettó 08:25 Családi kör 09:10 Jó ebédhez szól a nóta 09:40 Teleshop 11:20 Csapdába csalva 12:00 Tények délből 12:30 Walker, a texasi kopó 13:30 Walker, a texasi kopó 14:35 Garcia asszony és lányai 15:40 Az aranyifjú 16:45 A búcsúlevél 18:00 Tények 18:45 Tények Plusz 19:45 Házasság első látásra 21:20 Legyen Ön is milliomos! 23:00 Utolsó fény 00:00 Tények extra 00:35 A hegyi doktor 05:15 Család-barát 05:55 Himnusz 05:59 Mindennapi 06:00 Híradó 06:30 Nemzeti 06:35 Időjárás-jelentés 06:45 Vers mindenkinek 06:50 Srpski ekran 07:15 Unser Bildschirm 07:40 Őt kontinens 08:05 Önök kérték! 08:35 Bor, mámor, szerelem 09:35 Család-barát 10:05 Egy Perc Híradó 10:06 Időjárás-jelentés 10:15 Leyla 11:10 Család-barát 12:00 Déli harangszó 12:01 Híradó 12:35 Nemzeti 12:45 Időjárás-jelentés 12:49 Agenda plusz 13:00 Nemzeti 13:00 Melissa, a Zöld Völgy lánya 13:45 Családi kör 14:30 Izes Itália 14:55 Családi kör 15:25 Egy Perc Híradó 15:29 Időjárás-jelentés 15:30 Önök kérték! 16:00 Ridikül 17:00 Agytorna 17:25 Ízörzők - Takarékos konyha

Köszöntjük Erzsébet, Zsóka nevű olvasóinkat!

Szerda November 19.

RTL 17:25 Ízörzők - Takarékos konyha 18:00 Híradó 18:25 Nemzeti 18:35 Időjárás-jelentés 18:45 Egy csipetnyi ÍZÖRZŐK 18:50 Leyla 19:35 Mindennapi 19:45 Bor, mámor, szerelem 20:40 SzerencsePerc 20:45 Skandináv Lottó 21:00 Bardot: La Vérité 22:00 Agapé 22:55 Isten kezében 23:30 Kenő 05:00 Híradó 05:20 Időjárás-jelentés 05:23 Angol nyelvű hírek 05:25 Német nyelvű hírek 05:29 Orosz nyelvű hírek 05:30 Kínai nyelvű hírek 05:35 Nagy pillanatok 05:45 Édes anyanyelvünk 06:00 M2 matricák - Hévül a vegyület 06:10 Kárpáti Krónika 07:10 Kunszt - Mindegyik a szemnek! 07:40 Időjárás-jelentés 07:48 Librettó 08:45 Családi kör 09:35 Jó ebédhez szól a nóta 10:05 Idősebbek is elkezdhetik - Teletorna 10:10 Agytorna 10:30 Nekem a tudomány 10:35 Rome Reports - Vatikáni híradó 10:55 Örvényben 11:15 Gyalog a mennyországba 12:55 Örökölt tárgyak 13:00 Híradó 13:20 Időjárás-jelentés 13:21 Agenda plusz 13:25 Hrvatska Kronika 13:55 Ecranul nostru 14:25 Magyar gazda 14:45 Kárpát-medence 15:15 Kontúr 16:05 Nagy pillanatok 16:10 Familia Kft. 16:35 Familia Kft. 17:05 Család-barát 17:40 Család-barát 18:20 Időjárás-jelentés 18:24 Agenda plusz 18:30 Jó ebédhez szól a nóta 19:00 Önök kérték! 19:30 Szenes Iván emlékkoncert 2017. 20:30 Kérem a következőt! 20:40 Mondák a magyar történelemből 21:00 Híradó 21:20 Időjárás-jelentés 21:22 V4 híradó 21:35 Ridikül 22:35 Álomban még operálok 07:25 Szabadidő 07:55 Kosárlabda-magazin 08:40 Férfi vízilabda Bajnokok Ligája 10:00 Nemzeti 10:30 Fradi Tv 11:00 U19-es labdarúgó Európa bajnoki-selejtező 13:00 Nemzeti 13:30 UEFA U21-es Európa bajnoki-selejtező 13:45 Családi kör 14:30 Izes Itália 15:25 Egy Perc Híradó 15:29 Időjárás-jelentés 15:30 Önök kérték! 16:00 Ridikül 17:00 Agytorna

Köszöntjük Jolán nevű olvasóinkat!

Csütörtök November 20.

RTL 17:00 Agytorna 17:25 Ízörzők - Takarékos konyha 17:50 SzerencsePerc 18:00 Híradó 18:25 Nemzeti 18:35 Időjárás-jelentés 18:45 Egy csipetnyi ÍZÖRZŐK 18:50 Leyla 19:35 Mindennapi 19:45 Bor, mámor, szerelem 20:45 Hatoslottó sorsolás 20:50 Fábry 22:05 Kenő 22:10 Időjárás-jelentés 22:15 Veszedelem 05:00 Híradó 05:20 Időjárás-jelentés 05:23 Angol nyelvű hírek 05:25 Német nyelvű hírek 05:29 Orosz nyelvű hírek 05:30 Kínai nyelvű hírek 05:35 Nagy pillanatok 05:45 Édes anyanyelvünk 05:50 Hetedhét kaland 06:00 M2 matricák - Hévül a vegyület 06:10 Világ 06:40 Kárpát-medence 07:05 Fűlözveg: Döme Barbara 07:30 Időjárás-jelentés 07:45 Mindennapi 07:46 Librettó 08:45 Családi kör 09:30 Jó ebédhez szól a nóta 10:00 Idősebbek is elkezdhetik - Teletorna 10:05 Agytorna 10:25 Nekem a tudomány 10:30 Találkozás 10:45 Nyitott szívvel - Szerzetesélet Magyarországon 11:15 Türelmetlen szeretők 12:50 Ép testben: Mammográfia 13:00 Híradó 13:20 Időjárás-jelentés 13:21 Agenda plusz 13:25 Slovenski utrinki 13:50 Kvartett 14:20 Magyarország ma 14:40 hadERŐ „Hazámat szolgálom!” 15:10 Kontúr 15:55 Álom álmodói 16:00 Nagy pillanatok 16:10 Familia Kft. 16:35 Familia Kft. 17:05 Család-barát 17:40 Család-barát 18:20 Időjárás-jelentés 18:25 Agenda plusz 18:30 Jó ebédhez szól a nóta 19:00 Önök kérték! 19:30 Slágerest 20:30 Kérem a következőt! 20:40 Mondák a magyar történelemből 21:00 Híradó 21:20 Időjárás-jelentés 21:22 V4 híradó 21:35 Ridikül 07:30 Pécátúra 08:00 UEFA U21-es Európa bajnoki-selejtező 10:00 Tenisz Davis Kupa 14:00 Nemzeti 14:30 Férfi vízilabda Bajnokok Ligája 15:45 10.9 Sportlövő magazin 16:00 Vívó magazin 16:30 Vízilabda magazin 16:45 Nemzeti 17:00 Tenisz Davis Kupa 20:00 Felvezető műsor: Kézilabda

Köszöntjük Olivér nevű olvasóinkat!

Péntek November 21.

RTL
 04:30 Teleshop
 05:00 Monk - A flúgos nyomozó
 06:00 Reggeli
 09:30 Született feleségek
 10:35 Teleshop
 11:10 Ne vessz csak!
 11:20 Agymenők
 11:35 Most Wanted - A hajszja
 13:00 RTL Híradó
 13:35 Dr. House
 14:50 Barátok közt
 15:30 Castle
 16:35 Drága örökösök
 18:00 RTL Híradó - Esti kiadás
 18:55 Fókusz
 20:00 Most Wanted - A hajszja
 21:20 Exek csatája
 23:05 RTL Híradó - Késő esti kiadás
 23:40 Agymenők
 00:40 Agymenők
 05:20 Családi titkok
 06:15 Mokka
 08:45 Mokka
 09:40 Teleshop
 11:20 Csapdába csalva
 12:00 Tények délben
 12:30 Walker, a texasi kopó
 13:30 Walker, a texasi kopó
 14:35 Garcia asszony és lányai
 15:40 Az aranyifjú
 16:45 A búcsúlevél
 18:00 Tények
 18:45 Tények Plusz
 19:45 Házasság első látásra
 21:20 Legyen Ön is milliomos!
 23:00 Utolsó fény
 00:00 Tények extra
 00:35 A hegyi doktor
 05:15 Család-barát
 05:55 Himnusz
 05:59 Mindennapi
 06:00 Híradó
 06:30 Nemzeti
 06:35 Időjárás-jelentés
 06:45 Vers mindenkinek
 06:50 Rondó
 07:15 Kárpát-medence
 07:40 A Nagyk
 08:05 Önök kérték!
 08:30 Bor, mámor, szerelem
 09:35 Család-barát
 10:05 Egy Perc Híradó
 10:06 Időjárás-jelentés
 10:15 Leyla
 11:10 Család-barát
 12:00 Déli harangszó
 12:01 Híradó
 12:35 Nemzeti
 12:45 Időjárás-jelentés
 12:49 Agenda plusz
 12:50 Nagy pillanatok
 13:00 Melissa, a Zöld Völgy lánya
 13:45 Családi kör
 14:30 Királyi konyha
 14:55 Családi kör
 15:25 Egy Perc Híradó
 15:30 Időjárás-jelentés
 15:34 Önök kérték!
 16:00 Ridikül
 17:00 Agytorna
 17:25 Izörzők - Takarékos konyha

Köszöntjük Cecília nevű olvasóinkat!

Szombat November 22.

RTL
 05:00 Mike és Molly
 06:00 Babar és Badou kalandjai
 06:20 Molang
 06:35 Mesés járgányok
 07:00 Kacsamesék
 07:30 Miki egér játszótér
 07:50 Elena, Avalor hercegnője
 08:15 Sárkányok
 08:45 Mike és Molly
 09:15 Agymenők
 10:20 Brandmánia
 11:00 Kalandozz!
 11:35 Columbo
 13:40 Banános Joe
 15:50 Kungfu panda
 18:00 RTL Híradó - Esti kiadás
 19:00 Fókusz Plusz
 19:30 X-Faktor
 23:25 Penge
 05:00 Teleshop
 06:10 Hupikék törpikék
 06:40 Pumukli
 07:05 Magyar népmesék
 07:20 Magyar népmesék
 07:35 Magyar népmesék
 07:55 Kérem a következőt!
 08:05 Vakáción a Mészga család
 08:30 Frédi és Béné, avagy a két kőkorszaki szak
 09:00 Trendmánia
 09:40 GYM TIME
 10:15 Innovátor
 10:55 Brandépítők
 11:30 Poggyász
 12:10 Utazz Velünk
 12:45 Az Álomotthon különkiadás
 13:25 Csapdába csalva
 14:00 Scooby-Doo 2
 16:00 Zoolander
 18:00 Tények
 18:55 Tények Plusz
 19:30 Megasztár
 23:30 Förtelmes főnökök 2
 01:50 Kölcsonlakás
 05:05 MMA portré
 05:55 Himnusz
 05:59 Mindennapi
 06:00 Híradó
 06:30 Nemzeti
 06:35 Időjárás-jelentés
 06:45 Vers mindenkinek
 06:50 Magyar Krónika
 07:20 Divat & dizájn
 07:55 Noé barátai
 08:25 Pumukli legújabb kalandjai
 08:55 Spirou és Fantasio 2
 09:25 Doc Martin
 10:55 Egy Perc Híradó
 10:58 Időjárás-jelentés
 11:05 Szerelmes földrajz

Köszöntjük Kelemen, Klementina nevű olvasóinkat!

Vasárnap November 23.

RTL
 06:05 Mouk
 06:40 Molang
 06:50 Mesés járgányok
 07:15 Kacsamesék
 07:35 Miki egér játszótér
 08:00 Elena, Avalor hercegnője
 08:25 Sárkányok
 09:00 Mike és Molly
 09:25 Agymenők
 11:00 A Muzsika
 11:30 Céllírny
 12:15 Az Év Hotele
 13:00 XXI. század - a legendák velünk élnek
 13:35 Bob, az utcamacska karácsonya
 15:40 Paddington 2.
 18:00 RTL Híradó - Esti kiadás
 18:50 Házon kívül
 19:45 Csillag Születik
 22:35 Kész Atverés
 23:15 A Showder Klub bemutatja
 00:15 Az
 05:00 Teleshop
 06:10 Hupikék törpikék
 06:40 Pumukli
 07:05 Magyar népmesék
 07:20 Magyar népmesék
 07:35 Magyar népmesék
 07:55 Kérem a következőt!
 08:05 Vakáción a Mészga család
 08:30 Frédi és Béné, avagy a két kőkorszaki szak
 09:00 Trendmánia
 09:40 GYM TIME
 10:15 Innovátor
 10:55 Brandépítők
 11:30 Poggyász
 12:10 Utazz Velünk
 12:45 Az Álomotthon különkiadás
 13:25 Csapdába csalva
 14:00 Scooby-Doo 2
 16:00 Zoolander
 18:00 Tények
 18:55 Tények Plusz
 19:30 Megasztár
 23:30 Förtelmes főnökök 2
 01:50 Kölcsonlakás
 05:05 MMA portré
 05:55 Himnusz
 05:59 Mindennapi
 06:00 Híradó
 06:30 Nemzeti
 06:35 Időjárás-jelentés
 06:45 Vers mindenkinek
 06:50 Magyar Krónika
 07:20 Divat & dizájn
 07:55 Noé barátai
 08:25 Pumukli legújabb kalandjai
 08:55 Spirou és Fantasio 2
 09:25 Doc Martin
 10:55 Egy Perc Híradó
 10:58 Időjárás-jelentés
 11:05 Szerelmes földrajz

Köszöntjük Kelemen, Klementina nevű olvasóinkat!

Vasárnap November 23.

RTL
 07:05 Magyar népmesék
 07:20 Magyar népmesék
 07:35 Magyar népmesék
 07:45 Kérem a következőt!
 07:55 Vakáción a Mészga család
 08:20 Frédi és Béné, avagy a két kőkorszaki szak
 08:50 Babamánia
 09:30 Fitt Life - a diéta, egészség és sport műsora
 10:05 Több mint Testőr
 10:45 Életmódi
 11:20 SuperCar
 12:00 Cornerss Gastro Series
 12:35 Az Álomotthon
 13:15 Csapdába csalva
 13:50 Krokodil Dundee öröksége
 15:45 xXx
 18:00 Tények
 18:55 Sztárban Sztár
 23:25 Fák jú Tanár úr!
 02:00 Ava
 05:05 Kárpát Krónika
 05:55 Himnusz
 05:59 Mindennapi
 06:00 Híradó
 06:30 Nemzeti
 06:35 Időjárás-jelentés
 06:50 Vers mindenkinek
 06:52 Itthon vagy!
 07:20 Családi kör
 08:00 Neked szól!
 08:05 Világ-Vallás
 08:25 Let-Ige - protestáns magazin
 08:50 Isten kezében
 09:15 Agapé mini
 09:20 Katolikus krónika
 09:50 Időjárás-jelentés
 09:51 Találkozás
 10:05 Örvényben
 10:15 Rome Reports - Vatikáni híradó
 10:40 Ortodox örömhír
 11:05 Az utódok reménysége
 11:30 Isten kezében
 12:00 Déli harangszó
 12:01 Híradó
 12:35 Nemzeti
 12:45 Időjárás-jelentés
 12:49 Agenda plusz
 12:50 Nagy pillanatok
 12:55 Jó ebédhez szól a nóta
 13:25 Izörzők: Kátoly
 13:50 Álomok álmodói
 13:55 Légy jó mindhalálig
 15:30 Egy Perc Híradó
 15:36 Időjárás-jelentés
 15:37 Zenés Önök kérték
 15:55 SzerencsePerc
 16:00 Hatoslottó sorsolás
 16:05 Delta
 16:30 Bolygók, a Föld III.
 17:25 Borbás Marcsi szakácskönyve
 17:50 Mindennapi
 18:00 Híradó
 18:25 Nemzeti
 18:35 Időjárás-jelentés
 18:45 Azt beszélnek
 19:45 Magyarország, szeretlek!
 21:00 Teketória
 22:40 Kenő
 22:43 Időjárás-jelentés
 22:50 Csoda: szerelem
 05:00 Híradó
 05:20 Időjárás-jelentés
 05:23 Angol nyelvű hírek
 05:25 Német nyelvű hírek
 05:29 Orosz nyelvű hírek
 05:30 Kínai nyelvű hírek
 05:35 Nagy pillanatok
 05:45 Édes anyanyelvünk
 05:50 Élő egyház
 06:10 Esély
 06:30 Világ
 06:55 Opera Cafe
 07:20 Időjárás-jelentés
 07:25 Mesterember-leszek
 07:55 Noé barátai
 08:20 Zenés Önök kérték
 08:40 Izörzők: Bezenye
 09:10 Borbás Marcsi szakácskönyve
 09:40 Főmenü: Fűszeres
 10:05 Nekem a tudomány
 10:10 Hogy volt?!
 11:05 Álomok álmodói
 11:10 Kölyök
 12:50 Terepkerékpár-világkupa
 14:00 M4 sport+
 14:00 10.9 Sportlövő magazin
 14:20 Jövünk!
 14:55 Tenisz Davis Kupa
 20:30 Terepkerékpár-világkupa
 21:30 Női labdarúgó magazin
 22:05 Bajnokok: Lőrincz testvérek
 23:05 Agapé
 23:55 Isten kezében
 07:00 Értékelő műsor: Forma-1
 07:15 Fizz Liga
 10:50 Góóó!
 11:45 Forma-1 - Futam
 13:45 Felvezető műsor: Kézilabda
 15:30 Értékelő műsor: Kézilabda
 15:45 Felvezető műsor: Labdarúgás
 16:00 Fizz Liga
 18:00 Értékelő műsor: Labdarúgás
 18:15 Felvezető műsor: Labdarúgás
 18:30 Fizz Liga
 20:30 Értékelő műsor: Labdarúgás
 20:45 Góóó!
 21:30 Rövidpályás gyorskorcsolya World
 A műsor és a kezdési időpont megváltoztatásának jogát minden tévéadó fenntartja!

Hirdessen nálunk, megéri!

FIZETETT hirdetés

Figyelem!

– az összes fizikai és jogi személytől beérkezett hirdetés kereskedelmi hirdetésnek számít, akik kereskedelmi tevékenységet folytatnak; – különböző szolgáltatások nyújtása; – haszongépjárművek eladása; – munkások felvétele; – ipari és kereskedelmi területekkel, berendezésekkel és alapanyagokkal történő műveletek. – keretes, kiemelt hirdetések; – elvesztett iratok; – társkeresés; – ha egynél több – ugyanabba a kategóriába tartozó tárgy/ eszközt szeretne meghirdetni; – köszöntők, képes hirdetések; – részvétnyilvánítás.

Egy szelvényen mindössze egy hirdetés szerepelhet. A szerkesztőség fenntartja a jogot, hogy egyes anyagokat nem közöl az újságban. Nem közölhetőek azok a hirdetések, amelyek ellentmondanak a szerkesztőségi feltevételeknek és az ukrán törvényeknek. A hirdetésekkel és reklámokkal kapcsolatos reklámációkat a szerkesztőség a lap megjelenése után 3 napig fogadja. A szerkesztőség nem vállal felelősséget a hirdetés tartalmáért, a megadott információk, telefonszámok és címek pontosságáért.

Fizetett hirdetések árai

Egyszerű	
20 szó	25 hr.
21-40 szó	50 hr.
Keretes	
20 szó	40 hr.
21-40 szó	80 hr.
Kiemelt	
20 szó	30 hr.
21-40 szó	60 hr.
Keretes + kiemelt	
20 szó	50 hr.
21-40 szó	100 hr.
Keretes + kiemelt	
20 szó	50 hr.
21-40 szó	100 hr.

Minden kereskedelmi hirdetés 100 %-os felárral jelenik meg.

Egyéb hirdetések:

elvesztett iratok	200 h r. ;
részvétnyilvánítás	50 h r. ;
társkereső	50 h r. ;
köszöntő	30 h r. ;
4 sor vers+köszöntő	50 h r. ;
képes köszöntő	40 h r. ;
kép+4 sor vers	55 h r. ;
megkezdett 4 soronként	5 hr. ;

A Kárpátinfo hetilapban közölt reklámok árai cm²-ként:

1. oldal – 11 hr., 16. oldal – 9 hr.,
 2-7, 10, 11. oldalak – 7 hr., 12-15. oldalak – 6 hr.

Націнка на політичну рекламу, рекламу алкоголю, тютюнових виробів 100%

A politikai reklámok, az alkohol és dohányárúk reklámja 100%-os felárral jelenik meg

A lapunk címére beérkező kéziratok közlésének és szerkesztésének jogát fenntartjuk, azok recenzálását, visszaküldését, továbbítását és megválaszolását nem vállaljuk. A címünkre beérkező levelek szerkesztésének és rövidítésének jogát fenntartjuk. A publikációkban közölt tényekért minden esetben a szerző viseli a felelősséget.

Lapalapító-főszerkesztő: Szoboszlai István. **Felelős szerkesztő:** Kovács Erzsébet.
 Cím: Beregszász, Kossuth tér 2. **Mob.:** 066-2850283. **E-mail:** karpatinfo.hetilap@gmail.com
 Lapengedély száma: R30-03370 Kelt: 2024.03.21. **Példányszám:** 1 000 **Rendelési szám:** 1613
 Készült: Podillja-Ter Kft. (Ternopol, Teksztilna u. 28.). **Telefon:** (0352)-52-27-37, (067)352-18-51.

MEGVALÓSULT A MAGYAR KORMÁNY TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

Карпатіно (на угорській мові) Засновник і головний редактор: Собослай Степан Карлович.
 Адреса: п. Кошута 2, м. Берегове, Закарпатської обл., Україна **Моб.:** 066-2850283
 Реєстраційний свідоцтво R30-03370 від 21.03.2024. Газета віддрукована у ТОВ "Поділля-Тер"
 Україна м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. тел. (0352)-52-27-37, (067)3521851. Сайт: www.a-print.com.ua
Номер замовлення: 1613 **Тираж:** 1 000

Milyen hívogató az otthoni télikert!

Minden természetszerető ember vissza-visszatérő vágya, hogy ne csak tavasztól őszig, de télen is gyönyörködhessék a kert lakóinak szépségében. Ezért tapasztaljuk azt, hogy embertársaink – utazásaik alkalmával – rendszeresen felkeresik a bécsi Schönbrunn, a Párizshoz közeli Versailles és a londoni Kew Garden gazdag télikertjeit. Hála az építőipar gyors fejlődésének, bár sokkal szerényebb méretekben, mi magunk is meg tudjuk valósítani ezt az álmunkat a lakóhelyünkön.

A télikert nem új találmány! Az előkelő rómaiak feltétlenül szükségesnek tartották a télikertet, nem csupán a saját örömeikre, de azért is, mert szívesen büszkélkedtek növényritkaságaikkal és ezt a környezetet tartották a legalkalmasabbnak a fontos tárgyalásaikra. **Hol alakíthatunk ki télikertet?**

A pénzügyi feltételek birtoklása tudatában a legegyszerűbb helyzet az, amikor a télikertet építendő meg tudja beszélni a tervezővel, hogy milyen jellegű és milyen méretű télikertet szeretne életre kelteni, mert akkor valamennyi környezeti feltételt (vízellátás, vízvezetés, fűtés, hűtés, megvilágítás, szállítás, berendezés) célszerűen meg lehet tervezni és véghez is lehet vinni.

Ebben az esetben alapkövetelmény, hogy a télikert déli, tehát jól megvilágított fekvésű legyen. Legyen lehetőleg a lakóházzal egybeépítve, jól megközelíthető módon megépítve.

Nehezebb feladat egy meglévő épületben kialakítani a télikertet. Erre leginkább a nyitott terasz alkalmas, amelyet be kell üvegezni és el kell látni fűtéssel, világítással. Az is megoldás lehet, hogy a ház egyik világos helyiségéből alakítják ki a legalább 12 m² alapterületű télikertet. Ennél kisebb télikertet nem gazdaságos üzemeltetni.

Berendezés

A télikertnek az őszi fagyokat már berendezve kell várnia, mert a nyarat a szabadban töltő, melegigényes, cserepes növényeket idejében kell fagymentes helyre szállítani. A padló ne legyen vízszívó és a helyiség közepén legyen egy szennyvizet lebocsátó nyílás (mint a fürdőszobákban). Ha a lakóházban van szabályozható központi fűtés, akkor arra kapcsolják rá a télikertet is. A trópusi melegkedvelő növények számára nappal 22-24 C-fokos hőmérsékletet kell tartani és éjjel se legyen hűvösebb 18 C-foknál. A világítás legyen egyenletes, de nem túlságosan éles, mert a növények a hagyományos izzólámpák fényét nem tudják teljes mértékben hasznosítani. Ha pótmegvilágításra van szükség, akkor azt erre a célra vásárolt lámpákkal kell megoldani. Gondoskodni kell megfelelő szellőztető nyílásokról is.

Gazdagítja a télikertet némi szabad vízfelület is; erre a célra jól megfelel a műanyag gyermek-fürdőkád, amelybe két-három vízinövényt is be lehet ültetni és tartani lehet benne néhány díszhalat, csigát, kagylót, teknőst. A kádat körül lehet venni ablakládákba ültetett, kevésbé igényes dísznövényekkel.

Élénkíti a télikertet a madarak jelenléte; egy-két kistestű papagáj, kanári madarak jól elférnek a színes növényvilágban.

A bútorzat lehet egyszerű: néhány műanyag szék vagy fotel, egy kis asztal elegendő ahhoz, hogy a pihenő ember jól érez-

ze magát ebben a környezetben.

A növények elhelyezésére keskeny asztalok és fali polcok szolgálnak. Ezeket változatos távolságban kell elhelyezni, hogy a különböző nagyságú növények jól elférjenek. A padlón álló nagyobb fászkák között szórjuk fel fénykéreggel; ez a réteg mérsékli a hőingadozásokat és a levegő páratartalmát.

A télikert növényei

A télikertbe melegigényes szubtrópusi, vagy mediterrán származású növényeket helyezünk el. Igen jól telelnek itt a különböző pálmák, a cikász és a banán, amelyek azonban nem képesek gyümölcsöt érlelni. Igen dekoratívak a szintén fagymentes, téli időszakot igénylő babérfák és a leanderek; a babérfák levelének egy részét a háziasszonyok és háziurak felhasználhatják. Szépek és hasznosak lehetnek a citromféle növények, mint a citrom, a narancs, a mandarin, a lime és a kumkvat.

A kifejezetten dísznövények jelentős része a leveleivel díszít; ezek közül azok a dekoratívabbak, amelyeknek a levele színes, csikozott vagy tarka. Azzal számolni kell, hogy a virágzó növények télen is nyitnak virágokat, de kevesebbet, mint a hosszú nappalú, nyári időszakban. Ilyenek a kínai mályvarózsa és a jázmin, de a sztár kétségen kívül az orchideák gazdag választéka.

Ne hagyjuk figyelmen kívül a régebben a lakószobákban előszeretettel tartott, de mostanában már kevésbé keresett fikusokat, a filodendront, a sansevieriákat és a foltos, nagy levelű, de mérges Dieffenbachiat. Igen divatos lett viszont télikertben is a népiesen zizi-pálmának vagy legénypálmának nevezett, valójában Zamioculcas zamiifolia nevű örökzöld, amely a könnyen szaporítható és szinte minden megpróbáltatást elviselő növények közé tartozik.

A kaktuszok a téli időszakban mérsékelt meleget és igen kevés öntözést igényelnek; ezeket ne vigyük a télikertbe, hanem tartsuk a fűtött lakószobákban.

A télikert gondozása

A télikert növényei számára a legfontosabb az egyenletesen meleg környezet, bár a szellőztetésről ennek ellenére gondoskodni kell. De óvatosan, mert a hirtelen beáramló hideg levegő a növényeket elpusztíthatja. A fentebb leírt flóra legtöbb tagja víz-igényesnek mondható, de a túlöntözés se válik a hasznukra. A növények állapotát állandóan figyelemmel kell kísérni, és ennek figyelembevételével fokozni, vagy csökkenteni az öntözésüket.

Az egyes növények különböző mennyiségben és kémiai összetételben igénylik a tápanyagok pótlását, tehát ne valamennyi növényt műtrágyázzuk, hanem az egyedi igényeiknek megfelelően tápláljuk őket. Ez vonatkozik a növényvédelemre is; a leggyakrabban előforduló levéltetű és pajzstetű fertőzés ellen is csak egyedileg és a kártevők szaporodását észlelve használjuk a rovarölő vegyszereket, figyelembe véve azt, hogy a zárt légtérben ezek a növények gondozását végző emberre is fokozott hatással lehetnek.

A télikert növényeinek szaporítására a tavaszi időnyben kerüljön sor. Nyáron lehetőségünk lesz sok növényt a szabadba költöztetni és a télikert berendezését rendbe rakni.

balintgazda.hu

Batátatermesztés – 2025

Közepes hozamok, bizakodó termelők

Kárpátalján immár több éve jelen van a batáta, vagyis az édesburgonya termesztése. A reformkonyha egyik kedvelt alapanyagát azok a gazdák honosították meg a vidéken, akik néhány esztendővel ezelőtt magyarországi tanulmányútjuk során ismerkedtek meg a trópusi eredetű növény természetével. Azóta a sikeres és kevésbé sikeres időszakok váltakoztak egymással: a korai lendületet előbb a világvjárvány, majd a háború törte meg. Sokan, akik korábban már a heti menüjükbe is beillesztették a batátát, elhagyták a vidéket, így a termelők közül többen más kultúrákra váltottak.

De vajon hogyan alakult a 2025-ös szezon? Erről kérdeztük Nagy Éva beregsomi batátatermesztőt, az „Egán Ede KKGK” JA falugazdászát, a Pro Agricultura Carpatika Megyei JA munkatársát, akinek családja a kezdetektől fogva elköteleződött a növény mellett.

– Azok a kiskerttulajdonosok, akik a szeretteik számára szükséges mennyiségű paradicsomot, paprikát, uborkát igyekeznek egyedül megtermelni, bizonyára még jól emlékeznek rá, hogy milyen hűvösre sikeredett az idei május, s ebből a szempontból még a június sem kényeztetett el igazán bennünket – válaszol beszélgetőpartnerem. – Május 12-e környékén még talajmenti fagyokat is át kellett vészelnünk, ezért a batáta-palánták kiültetése egészen a hónap végéig elhúzódtott. Ennek megfelelően a gumók felszedésére is csak október második felében kerülhetett sor.

– **Közben augusztusban 3–4 hetes aszály sújtotta a térséget, ami valószínűleg szintén nem kedvezett a növény fejlődésének.**

– A meleg időt már jobban viselte a trópusokról származó, melegkedvelő növényünk, amelyet bakháttban, fekete fóliás takarással és csepegtető öntözéssel termesztünk – folytatja Éva. – Ekkor viszont a különböző talajlakó kártevőkkel gyűlt meg a bajunk. Ismét bebizonyosodott, hogy ültetés előtt mindenképpen szükség van a talajfertőtlenítésre. Azt is megtapasztaltuk, hogy a batáta leginkább a laza, homokos termőréteget kedveli – ott érzi iga-

zán jól magát. Mindent összevetve idén egy jó közepes hozammal kellett megelégednünk – értékeli a szezon. – A betakarítás után elvégeztük a gumók mosását és hőkezelését is, ami nagyon fontos folyamat. Körülbelül 30 fokos melegben négy-öt napon át tartjuk a leszedett termést,

ilyenkor gyógyulnak be a kisebb sebek, és ekkor alakulnak ki a gumókban végleges formában a cukrok és más ízanyagok. A környékbeli gazdák is hasonló eredményekről számoltak be.

– **Most tehát jöhet az értékesítés...**

– A háború kitörése után a vevőkör ugyan megcsappant, ám akik itthon maradtak és megszerették a batátából készült ételeket, ma is rendszeresen keresnek bennünket. Több helyi üzletvezető is rendel tőlünk kisebb mennyiségeket. Mi, kistermelők, továbbra is versenyképesek vagyunk: jelenleg 90 hrvnyát kérünk az édesburgonya kilójáért, míg az importtermék a nagyáruházakban 140–160 hrvnyába kerül. Azt szoktuk mondani, hogy akkor járunk jól,

ha a betakarított mennyiség január végére elfogy, hiszen így a tárolási veszteség is minimális – teszi hozzá Nagy Éva. – Háromféle batátát termesztünk, közülük a Magyarországról, Asotthalomról származó sárgahúsú fajta a legkedveltebb. A kezdetektől fogva palántaneveléssel is foglalkozunk, így segítjük azokat a kisebb kerttulajdonosokat, akik saját konyhájuk számára szeretnék megtermelni az édesburgonyát, de a szaporítóanyag előállításával nem kívánnak bajlódni. Van, aki mindössze harminc palántát ültet, de akad olyan gazda is, aki tavasszal már kétszáz darabot rendel – mondja. – A jövő szempontjából fontos, hogy mi, kárpátaljai termelők bővítsük a termékínálatot. Így elkerülhetők lennének a dömpingidőszakok, amikor a terményt csak önköltségi áron vagy az alatt lehet értékesíteni. Az utóbbi években több új zöldség is megjelent a térségben:

újra termesztik a brokkolit, a kelbimbót, egyre népszerűbb a karfiol és a fodros kel is. Összel pedig a hagyományos fekete retek mellett egyre gyakrabban bukkan fel a jégcsapretek hosszú, fehér húsú, vastag változata. A spenót és a rukkola is állandóan megtalálható a piaci árusok kínálatában – ami azt mutatja, hogy van igény az egészségesebb zöldséffélékre. Én magam abban bízom, hogy hamarosan a spárga is bekerül jó néhány család heti menüjébe – zárja gondolatait Nagy Éva. – Ami pedig a batátát illeti: oly sokféleképpen el lehet készíteni, hogy biztos vagyok benne, nemcsak a cukorbetegség fogyasztják majd szívesen.

Bintu József

Milyen lombhullató növényből nevelhetek sövényt?

Kedvelt, sok kertben tele-

Kevés kivétellel minden lombhullató, kerti cserje alkalmas sövény nevelésére. Ezek nyírhatók is, csupán arra kell számítani, hogy egyes cserjék, pl. az orgona, a nyírás következtében nem virágzik! A csemeték megválasztásakor gondoljon arra, hogy szabad növekedésű sövényt vegyes növényállományból, nyírott sövényt azonban egy növényfajtaból ajánlatos telepíteni.

Telekhatároló, kerítést is helyettesítő sövényt lehet nevelni a tövises lepényfából (Gleditsia triacanthos), a narancseperből (Maclura aruantiaca), az ezüstfából (Eleagnus angustifolia), a vadrózsából és az orgonából.

Magas, nyitott növényre a mezei juhar, a gyertyán, a júdásfa (Cercis canadensis). Ez utóbbi nyírva is gazdagon virágzik.

Kedvelt, sok kertben tele-

pített, nyírott sövénynek alkalmas cserje a fagyal (Ligustrum vulgare) és L. ovalifolium,

a sóskaborbolya (Berberis vulgaris) és ennek piros levelű változata (var. Thunbergii), a gyöngyvessző (Spiraea sp.) és mások.

Szép, alacsony sövény nevelhető az illatos levendulából és a szép, szürke lomb-

zatú cipruskából (Santolina tomentosa).

balintgazda.hu

Borhibák és borbetegségek – A 2025-ös évjáratban is figyeljünk a megelőzésre

A Márton naphoz számos népi hagyomány és megfigyelés kapcsolódik, de a borászok számára a legfontosabb továbbra is az, hogy „Márton az új bor bírja”. Ez az időszak jelzi, hogy az új borok erjedése lezárult, karakterük kezd kialakulni, így eljött az ideje a kóstolásnak és az első minőségi értékeléseknek. Ilyenkor a tapasztalt borászok már az apró jelekből is felismerik, ha valamilyen borhiba kezd kibontakozni, és még időben be tudnak avatkozni, mielőtt a folyamat visszafordíthatatlanná válna.

Oxidáció – a bor levegővel vívott harca. Az egyik leggyakoribb borhiba ma is az oxidáció, amely a bor túlzott levegővel való érintkezéséből fakad. Főbb tünetei a barnás elszíneződés (különösen fehérborok esetében látványos), a fáradt, levegős illat, és a sherryre emlékeztető ízvilág. A megelőzés kulcsa a pontos kénezés, a hordók rendszeres feltöltése, valamint az oxigénnel való érintkezés minimalizálása minden borkezelés során. A kén-dioxid antioxidánsként védi a bort, míg a teli hordókban nincs helye a káros oxigénnek. A modern pincészetekben egyre gyakrabban alkalmazzák a CO₂-vel való védőgázosítást

is. Ha mégis megjelenik az oxidáció, a szabad kénessav-szint helyreállítása, derítés vagy borral történő háziasítás segíthet – de csak enyhébb esetben. Az erősen oxidált bor sajnos már ritkán menthető meg, ezért a megelőzés és a rendszeres kóstolás továbbra is a legfontosabb eszközeink.

Illósav és ecetesezés – a higiénia a legjobb védelem. Az illósavak kialakulása az ecetsav-baktériumok elszaporodásának következménye, amelyek az alkoholt ecetsavvá alakítják. Az eredmény a jellegzetes, szúrós, ecetes illat és íz. A megelőzés alapja a hibátlan pincehigiénia, az optimális hőmérséklet biztosítása és a borok rendszeres kénezése. Különösen fontos, hogy az előző években fertőzött hordókat ne használjuk újra megfelelő fertőtlenítés nélkül. Enyhébb ecetesezésnél a gyors kénezés és háziasítás segíthet, de súlyos esetben a bor már nem menthető! – a minőség és az élelmiszerbiztonság érdekében ilyen bort nem szabad forgalomba hozni, fogyasztani!

Virágosodás – amikor a bor „megfátyolosodik”. A virágosodás a nem megfelelően tárolt borok tipikus hibája. A felszínen megjelenő vékony, fehéres hártya a virágélesztők elszaporodásának jele. Ezek az alkoholt bontják le, így a bor alkoholtartalma csökken, miközben kesernyés, „fátyolos” ízt kap. A meg-

előzéshez elengedhetetlen, hogy a hordók mindig teljesen fel legyenek töltve, a tárolási hőmérséklet stabil maradjon, és a kénszint folyamatosan ellenőrizzük. Ha a jelenség már megjelent, a felszíni hártát el kell távolítani, a bort fejtéssel leválasztani, majd kénezeni és szűrni. Enyhébb esetben segíthet az egészséges borral való háziasítás. A gyors beavatkozás itt is kulcskérdés – az előrehaladott virágosodás gyakran ecetesezéssel is társul.

Tejsavas erjedés – barát vagy ellenség? A tejsavbaktériumok az almasavat tejsavvá alakítják, ami egyes vörösboroknál kívánatos folyamat, ám kontrollálatlan formában borhibához vezethet. Ilyenkor a bor savtartalma csökken, íze joghurtos, lágy, a pH pedig 4 fölé emelkedhet, ami mikrobiológiai instabilitást okoz. A megelőzés: rendszeres kénezés, a pincehőmérséklet figyelése és a technológiai fegyelem betartása.

A megfelelően irányított almasavbontás viszont értékes eszköz lehet a vörösborok és egyes testes fehérborok izháromiajának kialakításában – a lényeg, hogy mindig tudatos döntést legyen, ne véletlen folyamat.

Kénhidrogén – a záptojásos illat ellenszere. A kénhidrogénes borhiba jellegzetes, rothadó tojásra emlékeztető szagot okoz, és leggyakrabban az erjedés so-

rán keletkezik, amikor az élesztő tápanyaghiányban szenved. A megelőzés alapja az élesztőtápanyagok megfelelő adagolása és az erjedés rendszeres ellenőrzés. Ha már megjelent a szag, elsőként nyílt fejtés, kénezés és szűrés javasolt. Súlyosabb esetben réz-szulfátos kezelés alkalmazható, de csak nagyon körültekintően – a maximális dózis 1 gramm/100

tehat a tisztaságon múlik: csak egészséges alapanyagot, tiszta hordókat és higiénikus pincét használjunk. Ha a bor már penészes illatot mutat, aktív szerves kezelés, bentonitos derítés és szűrés segíthet a javításban, de a teljes helyreállítás ritkán lehetséges. A tisztaság tehát nemcsak esztétikai, hanem minőségbiztosítási kérdés is.

A legtöbb borhiba ma is megelőzhető, ha odafigyelünk a részletekre. A bor élő anyag – reagál a környezetre, a gondoskodásra, és persze a hibákra is. A korai felismerés és a gyors, szakszerű beavatkozás döntő jelentőségű. Ha kétség merül fel, mindig érdemes szakember véleményét kérni, mert a nem megfelelő kezelés többet árthat, mint használ. Nagyon sok borhiba a higiéniai szabályok be nem tartására és a szabad kénessavszint hiányára vezethető vissza. Egészséges bornál elegendő erjedés után 1 dl/hl 5%-os kénessav oldat használata, ez az adag hibás boroknál 1,5-2 dl/hl-re is emelkedhet. Inkább használjunk az erjedés végeztével az első fejtésnél nagyobb adag ként, hogy később, mikor már fogyasztjuk a bort, ne kelljen sok ként használnunk. Ne feledjük: egészséges, érett szőlőből, ha betartjuk a higiéniai szabályokat biztosan értékes, finom ital készíthető.

Varga István,
az „Egán Ede” KGK
JA falugazdája, a „Pro
Agricultura Carpatika”
KMJA munkatársa

Így készítsük fel a kertet a télre!

A nagy hidegek előtt leírom, hogy a fagyérzékeny növényeket hogyan lehet biztonságba helyezni. Emellett a tavaszi kert egészségéről is most, őszi gondoskodhatunk.

Tegyük a szívünkre a kezünket és valljuk be őszintén magunknak és másoknak is, hogy – minden változatossága és eredményessége ellenére – kissé belefáradtunk a tavasztól őszi végzett kerti munkába, amelyet – némi cinizmussal szólva – nem lehet befejezni, csak abba lehet hagyni! De most vegyünk egy kis levegőt és hátrázzunk el, hogy ennek ellenére jókedvűen és szakszerűen elvégezzük a tél viszontagságaira való felkészülést!

Ha jól körülnézünk a kertünkben, akkor rögtön és szembeötlően látjuk, hogy milyen sokféle kisebb és nagyobb feladat vár még a kertészkedőkre, amelyeknek az elmulasztása jövőre sok bosszúságot és felesleges költséget okozhat, ezért halasszuk kissé későbbre a téli pihenés megkezdését. Én pedig csak a legfontosabbakra és csupán címszavakban hívom fel a tisztelt Olvasók figyelmét.

Ilyenkor érdemes megfűkezni a gyomokat!

Kezdjük mindjárt a talajmunkákkal, mert az őszi folyamán a bőséges csapadék hullás nagyon megnehezítette ezeket és ennek következtében a gyomok igen csak elhatalmasodtak. A parlagfüvek, miközben milliószámra szórták szét az allergiát okozó pollenjüket, annyira megnöttek,

hogy most csak alapos ásással lehet a tövüktől is megszabadulnunk.

Csak spórolósan a nitrogénnel!

Az őszi az alaptrágyázás legjobb időszaka. Aki olyan szerencsés, hogy hozzá tud jutni érett istállótrágyához, az most terítse el a talaj felszínén és ásással keverje be a talaj felső, 20-25 cm-es rétegébe. Most kell kiszórni és bemunkálni a foszfor és a káli tartalmú műtrágyákat is, mert ezek lassan oldódnak és tavasztól kezdve – tehát a legkedvezőbb időszakban – fogják kifejteni a hatásukat. A nitrogén tartalmú műtrágyákkal viszont bánjunk takarékosan és csak annyit szórjunk ki belőlük, amennyi a talajba jutó szerves anyagok elbomlásához szükségesek.

A növényi maradványokat tegyük félre!

A középkötött és a kötött talajú kertekben most kell felásni a veteleményes és a virágos ágyások talaját, a homoktalajokat azonban csak ásovillával műveljük meg, mert a laza homokot a téli szelek súlyosan károsíthatják. Az ásás közben talált cserebogár pajzrokat gyűjtjük össze és semmisítjük meg, a növényi maradványokat pedig felaprítva tegyük félre a magasság második talajrétege számára.

A lehullott lombot használjuk talajtakarónak!

Sok kertésznek okoz gondot a lehullott falomb eltakarítása, pedig ez nem szemét, hanem fontos szerepet játszó „téli kabát” számos fagyérzékeny növényünk, pl. a fűgebokor, a rozmaryn, a gránátalma, a kivi töve és a magasság számára. Nem kell tehát zsákokba rakva a szemeteskoszra bízni, hanem mint mellékterméket, helyben jó hasznosítani!

A rózsza és a szőlő védelme a fagytól

Téli védelmet igényel két igen gyakori és fontos kerti növényünk: a rózsza és a szőlő. A rózsánemek közül a fagyot a legnehezebben a tearózsza bokrok viselik el, ezért az ágaik között töltsük fel lombbal és ezt rögzítsük néhány ásonyomnyi földdel. Az alacsony művelésű szőlőtövéket is kupacoljuk fel, a koronás és magasművelésűek kevésbé érzékenyek.

Az idei utolsó permetezéssel sokat megtakaríthatunk jövőre!

A lombhullás után időszerű az őszi, lemosó permetezés elvégzése. Erre a célra kiválóan alkalmas a kénkészítménnyel gazdagított bordói lé, amelybe Agrol Pluszt is keverjük ott, ahol a nyáron nagyobb levéltetű, vagy pajzstetű-fertőzést észleltünk. Távolítsuk el a fákról a gyümölcsmumiákat, mert ezek tavasszal a monília spóráinak tízezreivel fertőzik meg a jövő évi gyümölcstermést!

Hogyan védjük a fagytól az őszibarackot, kajszit és mandulát?

Érdemes felújítani egy majdnem elfelejtett fagyvédelmi módszert, a mandula, az őszibarack és a kajszibarack fák törzsének és vázáinak meszelését, vagy mésztejjel bepermetezését. Ez védelmet nyújt a virágzás idején gyakran pusztító fagyok ellen azért, hogy a napsugárzást visszaverve késlelteti a vegetáció megindulását.

Ha biztonságban vannak a növények, jöhetnek a berendezések

A szabadtéri munkák befejezése után gondot kell fordítanunk a vízcsapok, az öntöző berendezés, a kerti tó téliesítésére, a kerti bútorok és dísz tárgyak biztonságba helyezésére és végül, de nem utolsósorban a kerti eszközök és gépek karbantartására is.

A kettős hasznosítású petrezselyem

A petrezselyem (fehérrépa) egyike a családi konyhában leggyakrabban használt zöldségféléknek.

Termelése gyakran okoz csalódást, mert a petrezselyem nem szereti a laza homoktalajt, se a sekély termőréteggű köves-kavicsos földet. Eredményesen a mélyréteggű, humuszban gazdag, középkötött, közömbös vagy enyhén lúgos talajban termesztendő; itt nem ágazik el és egyenes, jól tisztítható karógyökereket fejleszt.

Gyökérperezselyem, levélperezselyem

Kettős hasznosítású növény, mert a gyökere a különböző levelek nélkülözhetetlen kelleke, a zöld lombja pedig sokféle étel ízesítésére, díszítésére szolgál. (A petrezselymes újbúrgonya a

tavaszi étkezésének egyik szimbóluma.)

Hidegtűrő növény, amelynek a magjai már 2-3°C-nál csíráznak, de lassan kelnek ki; a magokat 20 cm sortávolságra és 2-3 cm mély-

re kell elvetni, majd később 4-5 cm tőtávolságra kiritkítani.

A magasságban lehetőleg rövid tenyészidejű fajtát termeljünk.

Most éri meg gyümölcsfát ültetni

A késő őszi ültetett fa tavasszal gyorsan növekedésnek indul, ráadásul ilyenkor a legjobb minőségűek a csemeték is.

A gyümölcsfák ültetésére a legalkalmasabb idő október második felében jött el: a faiskolai lerakatokban már teljes a kínálat, a kertekben már kiásott ültetőgödrök várják a csemetéket, amelyeknek a sebei és zúzódásai még a következő hetekben befornak és a csemete tavasszal idejében kibontja a rügyeit.

Az ültetésnél nagyon kell ügyelni arra, hogy a szemzés helye észak felé nézzen és éppen a talaj felszíné fölé kerüljön.

Óvatos taposás után a csemete talaját meg kell öntözni és fel kell kupacolni. Ahol mechanikus károsodásra vagy özek, szarvasok, vaddisznók támadására is számítani kell, ott feltétlenül szükséges a csemeték törzsének bekötözése.

Sütőtökös hummusz

Hozzávalók: 1 kg sütőtök, olívaolaj, 2 ek. citromlé, 1 gerezd fokhagyma, 6 ek. tahini, 2 tk. só, 4 tk. őrölt csilipaprika (+ a tálaláshoz), friss petrezselyem, szeszamag, hántolt tökmag.

Elkészítése: A sütőtököt hámozzuk meg, a rostos-magos közepét kaparjuk ki, a húsát kockázzuk fel.

Szórjuk a sütőtökkockákat egy sütőpapírral bélelt tepsibe. Locsoljuk meg kevés olívaolajjal, majd süssük puhára 220 fokra előmelegített sütőben kb. 30 perc alatt. Közben néhányszor forgassuk át.

A megsült tököt a citromlével, a meghámozott, összezúzott fokhagymá-

val, a tahinival, a sóval és a csilivel együtt késtos-apritóban keverjük krémesre, kevés vízzel lazíthatjuk, ha szükséges.

A hummuszt kanalazzuk tálba, locsoljuk meg kevés olívaolajjal, majd szórjuk meg egy kevés durvára vágott petrezselyemmel, szeszammaggal és hántolt tökmaggal.

Piritóssal, zöldségekkel kínáljuk.

Tejfölös krumplileves

Hozzávalók: 0,5 kg krumpli, 2 szelet húsos szalonna, 2 db babérlevél, 2 gerezd fokhagyma, só, bors, 2 dl tejföl, 1 ek. liszt, 1 tk. cukor, 1 kevés ecet.

Elkészítése: A tejfölös krumplileves elkészítéséhez a krumplit pucolás után kockára vágjuk, és vízben felteszük főni a húsos szalonnával.

Hozzáadjuk a babérlevelet, az áttört vagy felapított fokhagymát, és megsózzuk, megborsozzuk.

Amikor megfőtt a krumpli, behabarjuk a tejföl és a liszt keverékével, amit egy kevés hideg vízzel engedünk fel. Beletesszük a cukrot is, és jól összeforraljuk. A tűzről levéve egy kevés ecettel savanyítjuk, és tálaljuk.

Nudli tejmentesen

Hozzávalók:

A nudlihoz: 50 dkg burgonya, só, 1 db tojás, 1 csapott ek. búzadara, 15 dkg liszt.

A szóráshoz: liszt.

A feltéthez: 40 dkg totu, só, 2 ek. savanyúkáposztalé, szalonna.

Elkészítése: A burgonyát vagy héjában megfőzzük és aztán hámozzuk, vagy meghámozzuk, felkockázzuk és enyhén sós vízben megfőzzük.

A főtt, kihűlt burgonyát burgonyanyomóval áttörjük, hozzáadjuk a tojást, 2-3 csipet sót, a búzadarát és 15-20 dkg lisztet a burgonyától függően. Összegyúrjuk, egy kissé ragacos tésztát kapunk.

Ezután lisztezett deszkán vékony, kisujjnyi

vastagságú rudakat sodrunk a tésztából és kb. 3 cm-es egyforma darabokra felvágjuk. Kissé megsodorjuk a darabkákat, majd lobogó, sós vízben kifőzzük. Ha feljönnek a nudlik a víz tetejére, már ki is szedhetők.

A feltéthez a totuból 10 dkg-t krémesre keverünk, majd hozzákeverjük a maradék totut és a többi hozzávalót a szalonnán kívül.

A szalonnát felkockázzuk és kisütjük, a zsírájának

egy részét a nudlira csurgatjuk, összekeverjük, majd a totus feltétet ráhalmozzuk

izlés szerint, a tetejét pedig szalonnakockákkal díszítjük.

Lekváros-mogyorós kockasüti

Hozzávalók: 32,5 dkg puha vaj, 60 dkg liszt, 10 dkg törökmogyoróbél, 2 cs. vaníliás cukor, 35 dkg kristálycukor, só, 1 db tojás, 30 dkg gyümölcslekvár.

Elkészítése: A tésztához összedolgozzuk a vajat, a lisztet, a darált vagy finomra aprított mogyorót, a kétféle cukrot, 1 csipet sót és a tojást. A tészta háromnegyedét egy 32x26 cm-es, kivajazott és kilisztezt tepsibe nyomkod-

juk. Rákenjük a lekvárt, majd ráreszeljük a maradék tésztát.

A tepsit a 200 fokra előmelegített sütő alsó részébe toljuk, és 50 percig sütjük. Ezután kivesszük, és hagyjuk kihűlni. Felkockázva tálaljuk.

Petrezselymes zsemlegombóc

Hozzávalók:

3 db zsemle, tej, 1 csokor petrezselyem, 2 ek. zsiradék, liszt, 2 db tojás, só.

Elkészítése: A szikkadt zsemleket kockára vágjuk, és zsiradékban megpirítjuk.

Egy tálba szedjük, majd leöntjük annyi tejjel, amennyi ellepi, és 1 órát állni hagyjuk, hogy a zsemle jól megszívhasa magát a tejjel.

A zsemlekockákat egy szűrőkanállal kiszedjük a tejből, egy másik edény-

be halmozzuk, majd bekeletjük a tojásokat, beletesszük az apróra vágott petrezselmet, sóval ízesítjük, és annyi liszttel keverjük össze, hogy galuska keménységű tésztát kapjunk.

10 percig állni hagyjuk, majd vizes kézzel gombócokat formálva belőle, lobogó sós vízben 5-10 perc alatt kifőzzük.

Madártejszelet

Hozzávalók

A tésztához: 6 db tojás, 6 ek. cukor, 6 ek. liszt, 1 cs. sütőpor.

A krémhez: 2 cs. vaníliás pudingpor, 8 ek. cukor, 8 dl tej, 15 dkg vaj.

A tetejére: 4 dl habtejszín, étcsokoládé.

Elkészítése: A madártejszelethez a tojásfehérjét kemény habbá verjük a cukorral, majd két részletben hozzáadjuk a tojások sárgáját és összedolgozzuk. Ezután apránként hozzáadjuk a sütőporral elkevert lisztet. A jól eldolgozott masszát egy közepes méretű, sütőpapírral kibélelt tepsibe öntjük, és 180 fokra előmelegített sütőben kb. 25 perc alatt megsütjük.

Ameddig a tészta sül, elkészítjük a krémet. A pudingport a cukorral és egy kevés tejjel csomómentesre keverjük, majd fokozatosan hozzáadjuk a többi tejet. Sűrűre főzzük és kihűtjük.

Mikor kihűlt a puding, beletesszük a vajat és csomómentesre keverjük, majd a kihűlt piskótalapra rákenjük a kihűlt vaníliakrémet.

Forralt bor egyszerűen

Hozzávalók: 3 dl víz, 6 ek. cukor, 1 rúd fahéj, 6 szem szegfűszeg, 7,5 dl vörösbort, 3 db citromkarika, 3 db narancskarika.

Elkészítése: A vizet egy fazékban felmelegítjük a cukorral, a fahéjjal és a szegfűszeggel kb. 5 perc alatt.

Egy külön edényben a bort is felmelegítjük, aztán

ebbe beleszűrjük az előzőleg elkészített fűszeres szirupot.

Végül citrom és narancskarikákat dobunk a forralt borhoz, 2-3 percig még főzzük, aztán elzárjuk alatta a gázt.

Humorsarok

Ittas

Vádolt:
– Bíró úr, én nem rézszeg voltam, csak ittas.
Bíró:
– Ebben az esetben nem egy hónapra ítélem el, csak harminc napra.

Zsiráfok a kocsmában

Egy kicsi zsiráf és az apja bemennek a kocsmába és elkezdnek inni.

Egyszer csak az apa zsiráf elhányja magát és elájul.

Azt mondja a kicsi zsiráf a kocsmárosnak:
– Úgy látszik, apu ma nem bírja a piát...

Mire a kocsmáros:
– Puma? Azt hittem, zsiráf...

Írógép

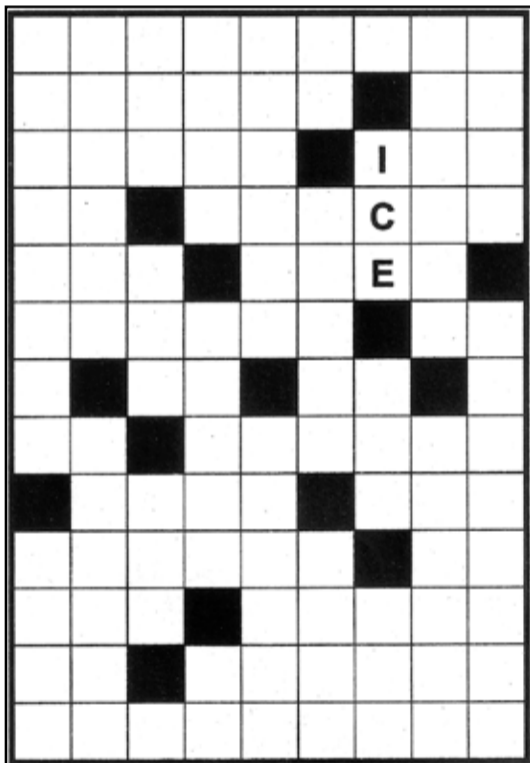
Két titkár nő beszélget:

– Az írógép a legszörnyűbb találmány a világon!

– Miért?
– Mert rögtön meghallja a főnök, ha nem dolgozol!

MARTIN KESSELI - IDÉZET	HORVÁTH SÁNDOR NOVELLÁJA	HELYSÉG AZ OKORMEZŐI JÁRÁSBAN (NOVOSZELICA)	EGYSZERŰ GÉP	HÉTKÖZNAPI FÉM	ERKÖLCSTAN	ADOMÁNY RÉSZEI	KÉST FEN	KÉN	JUTTAT	LYUK A HAJÓN	ÜGYET VEZET	GRAMM	KICSINYÍTÓ KÉPZŐ ELEZŐ KISIPAROS ANGOL BOGRE	BUNDOVICS JUDIT NOVELLÁJA
1														Y
ÜTEMESEN KATTOG								ÉGTÁJ KICSAPONGÓ				BACK IN THE ... - BEATLES-DAL ROSTA		
FÉRFIAK UDVARIAS MEGSZÓLÍTÁSA			TÉLI SPORT TETEJÉRE			TOVA ELŐTAGKÉNT TRILLIOMOD RÉSZT JELÖL			POSZTÁTFÉLE MADÁR AZ EGYIK FAJ A STAR TREK-BEN					
TISZA MELLÉK-FOLYÓJA TOVÁBBÁ BŐR FONTOS ADATA						... ISHIGURO - JAPÁN ÍRÓ VÉS				KISSÉ RÖGZÍTŐI HORGÁSZ KELLEKE			PERZSA FEJEDELEM OVIDIUS GÜNYNEVE	
							AMERIKAI POLITIKUS (JOHN) ANGOL ÉS							CICKAFARKI ARANYLEMEZES ÉNEKESNŐ (KORSÓS JUDIT)
			RÉGI AZON A HELYEN			2 CSIGAFAJTA								
FŐSZAKÁCS MALI EGYIK RÉGIÓJA					A PANTHÓN RÉSZEI ERBIUM			ÉGBE MEREDŐ JUHAR-DARABI						
VIVÁTOZ							KÉTSZERES NÉVELŐ					HUSZÁR JELLEMZŐ VÉGTAGJA JÓD		
HÓD-PATKÁNY								KÖZÉP-AMERIKAI ÁLLAM					APOSTILB	

Plusz egy vicc

Ha pontosan helyezte el a szavakat, akkor megmarad egy szó. Nos melyik az?

Kétbetűs szavak: AR, ED, FA, KÉ, KF, NA, OY, TO, UR, VV.

Hárombetűs szavak: EGO, HAL, HEE, IDE, KIK, LEP, MÉZ, ROK, UDO, YUL.

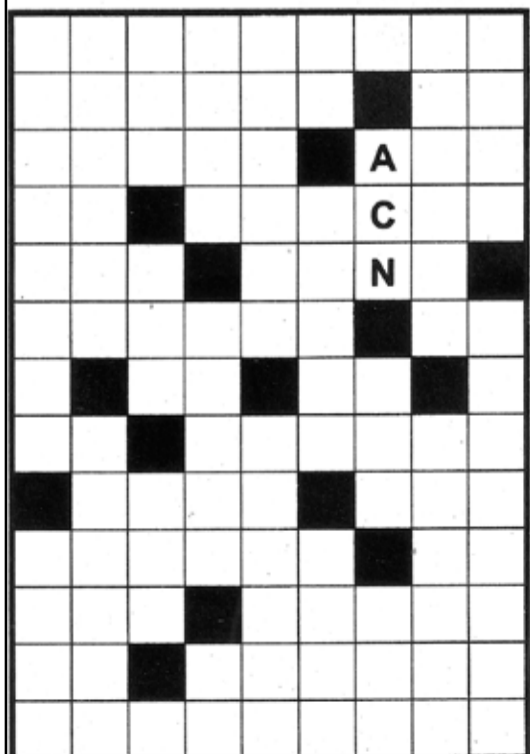
Négybetűs szavak: ANAR, FUTI, JEEP, KIEL, RÁCS, TREE.

Ötbetűs szavak: HALAK, NÉPES, RÁMOL, SÍROK.

Hatbetűs szavak: APORKA, EKCEMA, FJODOR, FOGSOR, IVANOV, IVAROS, ODAFÉR, PAKURA, RENOMÉ, ROKOKÓ, ROSCOE, RUDOLF, ZSINÓR.

Nyolcbetűs szavak: ALAPALAK, VIHARZIK.

Kilencbetűs szavak: IRODASZÉK, VIHARVERT.

Ha pontosan helyezte el a szavakat, akkor megmarad egy szó. Nos melyik az?

Kétbetűs szavak: AJ, CB, IL, IÜ, LI, LO, MM, OZ, TJ, VS.

Hárombetűs szavak: ACN, AIN, ARM, EIN, ETK, ITA, KFT, OTA, TÁS, ÜZI.

Négybetűs szavak: AERO, BACH, ELMO, NEPP, SOTE, ZANA.

Ötbetűs szavak: AGAPÉ, FJORD, HŐSNŐ, MOTEL, YARIS.

Hatbetűs szavak: ÁTVESZ, BRIDZS, COGITO, CSÉSZE, DIRHAM, JARIBU, KOFFER, LÁTÁSI, NOTESZ, ORSZÁG, PSYCHO, ROZMÁR.

Nyolcbetűs szavak: ANALEKTA, MAGASLIK.

Kilencbetűs szavak: ACONCORDE, HUMORESZK.

SZÓKERESŐ

A MEGMARADT BETŰKBŐL A VICC POÉNJA OLVASHATÓ ÖSSZE.

– Mondja, állomásfőnök úr, miért fekszik a vasútállomás félórányira a váróstól?
– Mert azt akartuk,...

APADÁS
ATLASZ
ÁZTATÁS
BEADÓ
BEUTALÁS
CSEND
ELEVEZŐ
ÉDESGET

ÉNEKLÉS
GEZEMICE
GOETHE
KÁPOLNA
KULACS
LEFEST
LEUGRIK
LOVAS

PERELÉS
RÁCSOZAT
SZALAG
SZÓTAGOLÓ
SZŐLŐKACS
TOMBOLÁS
VASÁRNAP
VERSENGÉS

AFORIZMAVADÁSZAT - OLASZ MÓDRA

Az ábra két, egymástól cikcakkban haladó vonallal elválasztott rejtvényt és 18 fekete négyzetet tartalmaz. A meghatározásokat soronként közöljük, az egybetűs válaszokat is meghatároztuk. A kiemelt sorokban Rónaszegi Miklós egyik aforizmáját kapjuk.

VÍZSZINTES: 1. Az aforizma első szava – perzsa vagy török uralkodó – az aforizma második szava. 2. Megrekedés – lóeledel – 2015-ös amerikai hurrikán. 3. Egy vegyértékű gyök – köntörfalazás eleme! – sajnál – friss – bolygó része! 4. Egynemű tőke! – vízi növény – meggyőződés – szó toldaléka – amerikai színész, énekes (Tyler). 5. Közlekedés fontos elemei – ... Holm (skót sziget) – a lutécium vegyjele. 6. Holland város – becézett Vlagyimir – költői napszak. 7. Az aforizma harmadik szava – magyar olimpiai bizottság – nem tilos – férfinev. 8. Chilei város – zabszem! – vészjelzője – liter. 9. Magatok – az aforizma negyedik szava – francia megyeszékhely. 10. Rendben – vés – Thaya-parti osztrák városka – Nobel-díjas olasz író (Dario) – az aforizma ötödik szava.

11. Ungvári festő – kárpátaljai járási székhely.

FÜGGŐLEGES:

1. Ferenczi Tihamér verse. 2. A fizika ága. 3. Tomi ... (mosópor márka) – néhai színész (Károly) – jómagam. 4. Moldávia fővárosa – névelő. 5. Királyi lepel – házastárs. 6. Juttat – látószervtől mélyebbről (2 szó). 7. Észak-európai nép tagja – nigériai szociológus (Omafume) – sommag! 8. Mindenható – íbiszféle madár. 9. Félzs! – ragadozó madár – A. E. van Vogt amerikai-kanadai író tudományos fantasztikus regénye. 10. Stephen King regénye – amerikai politikus (Andrew).

11. Tajték – Oscar-díjas amerikai filmrendező (Elia) – a sugár jele. 12. Félév! – mulatóhely – a gallium vegyjele – részben lefárad! 13. Egyszerű gép – helység a Beregszászi járásban (Szvoboda). 14. Kubai XX. századi festő (Wilfredo) – idegszövet, támasztószövet. 15. Útsza-

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1																				
2																				
3																				
4																				
5																				
6																				
7																				
8																				
9																				
10																				
11																				

kasz – Csikdánfalva része! – menekül. 16. Művészi harmas – ezen a napon – Sindó Kaneto Ösztön filmjének eredeti címe. 17. Kínai hosszérték – siemens – a kén vegyjele – flamand festőgéniusz (Peter Paul). 18. Bájollog – a kalcium és a vanádium vegyjele. 19. Helység a Técsői járásban.

1

MEGSZÚNIK A FORRÁS	ZÁSzlÓT LOBOG-TAT	RÉGI FOG-TÓMÉS ANYAGA	DOHÁNY-ZÓ-ESZKÖZ	ELEVE MEGLEVŐ	1
ENERGIA, RÖVIDEN					
NEM IS AMODAI					
ÓVODAI ÜGYE-LETES					
FESTŐ (OSZKÁR, 1872-1958)					
ÜVEG-CSERÉPI			SZEMÉ-LYED		
ISKOLAI HELYSÉG			HÍM SZARVAS		

2

AMPER, RÖVIDEN	HELYRAG, A-BAN PÁRJA	NÖVÉNYT NEMESÍTŐ	GYAKORI OROSZ-LÁNNÉV	FORGATÓ-CSOPORT	RÉSZERE, RÖVIDEN
PARÁNYI				KALÁCS-SZELETI	UP TO ... DIVATOS
LOVAT FÉKEN TART				SZOKNYA-HOSSZ	
				KERÉK-PÁRFAJTA	
SALÁTA-ÍZESÍTŐ				HÍM EB	
				GAZDAG (TERMÉS)	
HIBÁZÓ (TORNÁSZ)			ÁREN-GEDMÉNY		
			ÁRKOT-KÉSZÍT		
TEREM OLDALAI	ÓDA ELEJEI	TÚLRA NYÚLIK		AZONOS BETŰK	
	KORNÉL, BECÉZVE	BŰN-RÉSZES		RÉSEN ÁLL	
TYŰK, NÉPIES SZÓVAL		AFRIKAI ORSZÁG		FRANCIA AUTÓJEL	RÓMAI 1000-ES
		A HÁZBAN LEVŐ		A-LAG RAGPÁRJA	KEDVEZ-MÉNY
AZ URÁN VEGYJELE	A KIMO-NÓ ÖVE		DOMBOR-MÓ		
	FUTÓ-MADÁR		ROSSZ LÓ		
PIRKAD, VILÁG-SÓDIK			SZARVAST ELTALÁL		
			ANGELES		
KIFESTI AZ ARCÁT			NYER		
			BELŰL TISZTA!		
ZSALU SZÉLEI!	A FENYŐ-FA DÍSZE		KIEJTETT BETŰ		
	KELVIN, RÖVIDEN		BÉR ELEME!		
REJTVÉNYEK	! RÖVID NŐI BÁLI RUHA				

Vicces viccek

Vadonatúj sportkocsi

A szőke nő az apjától kap egy vadonatúj sportkocsit. Száguld az autópályán, majd elhajt egy kamion mellett. A sofőr kimutat neki, hogy húzódjon le. A szőke nő le is húzódik. A kamion sofőrje kiszáll és rajzol egy kört az aszfalra, majd mondja a szőkének:

– Maradjon itt! De el ne mozduljon!

A szőke bólint. A kamion sofőrje kivesz egy baseballütőt a kamionból és betöri a sportkocsi ablakait. Visszanéz a szőkére. A szőke nevetgél a körön belül. A sofőr elővesz egy óriási kalapácsot és szétveri a sportkocsi motorháztetejét. A szőke harsányan nevet a körön belül. A kamion sofőrje már nagyon ideges. Előveszi a bicskáját és kilyukasztja a sportkocsi összes gumiját. A szőke fetrengve röhög a körön belül. Mire a sofőr megkérdezi a szőkét:

– Mit röhög maga?

Mire a szőke:

– Amikor nem figyeltem, mindig kiléptem a körből.

A beteg feleség

– Hogy van a feleséged?

– Beteg.

– És veszélyes?

– Ilyenkor nem, csak ha egészséges.

Anyós a kútban

Az anyós nem bízik vejeiben, ezért úgy gondolja, próbára teszi őket. Először megy a legnagyobbhoz, beleveti magát a kútba, a vőgondolkodás nélkül kiment.

Holnap reggel a férfi ablaka alatt ott áll egy vadonatúj Suzuki, rajta egy kis cédulával:

„Sok szeretettel, anyósod”.

Most megy az anyós a második vejéhez, beleveti

magát a kútba. A férfi kiment, de előtte azért tétovázik kicsit.

Holnap reggel a férfi ablaka alatt ott áll egy használt Trabant, rajta a cédula:

„Szeretettel, anyósod”.

Aztán megy az anyós a harmadik, és egyben legkisebb vejéhez.

Beveti magát a kútba, de a veje nem menti meg, ezért belefullad.

Másnap reggel a férfi ablaka előtt ott áll egy vadonatúj Porsche, rajta a címzés:

„Köszönettel, szerető apósod”.

Részeges alak

A feleség egy ismerős arcot vesz észre az étteremben. Odaszól a férjének:

– Nézd csak, ott az a részeges alak az előző férjem! Mióta hét éve elváltam tőle, egyfolytában csak iszik, állandóan részeg!

– Ez tényleg furcsa. – Ennyi ideig azért senki nem szokott ünnepelni!

Alkoholszag

Az ügyeletes tiszt felveszi a jegyzőkönyvet, s közben kérdegeti a bejelentőt:

– El tudná mondani, milyen volt a támadója?

– Dőlt belőle az alkoholszag.

– Mégis, valami pontosabbat nem tud mondani?

– Azt hiszem, körtepálinka volt...

Igazi ritkaság

Interjú készítene a múzeumigazgatóval. A riporter azt kérdezi:

– És mi az igazi ritkaság az önök múzeumában?

– A látogató...

Napfogyatkozás

– Anyuci, kimehetek megnézni a napfogyatkozást?

– Persze, kisfiam, csak ne menj túl közel hozzá!

A rejtvényt Balácsi Csaba készítette.

MATT RIDLEY- IDÉZET	A SZEMHÉJ KIFELÉ FORDULÁSA	MAGUNK	SOMMAG I PÁRIZSI REPTER HELYSÉG AZ UNGVÁRI JÁRÁSBAN	JÓD	ARRA A HELYRE TESZI A DARU	TONNA SZÜRKEZÖLD SZÍN KÖNNYŰ ÖLTÖZETŰ	TÖBBSZÖRÖS BÁJNOK ÖTTUSZÁZ (GÉZA)	PERZSA	ZABSZEM I	FÉLÉV I BALTI NÉP- TAGJA SZÓ A HALOTTI BESZÉDBEN	HIDROGÉN SZÓKÉSBEN VAN I	BOSSZANKODIK (TAJSZÓ)
1												M
IRMAGOT IS ELPUSZTÍT				ÉSZAK- MACEDÓN VÁROS RÓMAI 2000					IVOLÉ BRIT ÉNEKESNŐ (MOLLY)			
TONNA	LONDONI ÍRÓSZER VÁLLALAT EGYSZERŰ GÉP				BEFOLYÁSOL BOLGÁR AUTÓJEL					KELETI TÁBLAJÁTEK VETERÁN LABDARÚGÓ (AKOS)		
BIZTOS KIKÖTŐ			TETTEIT SZÁNO MAGATOK						KETTŐZVE EGYFÉJŰ MESE- SÁRKÁNY	KÉST ÉLÉZ ELŐD		
TANÍT				2 EGYENMŰ GYERMEKEI								
FOSZFOR	A FÖLD BELSŐ ÍZZÓ MAGJA NORTH TEXAS UNIVERSITY				TÖLE MÉLYEBBRE	JÓD KEDVELT HALFAJTA		AITÓKERET ALSÓ RÉSE ÓRIÁSKIGYÓ				
FEHÉRNEMŰ			ISTEN, TÖRÖKŰL HOLLAND AUTÓJEL				BIZMUT AZONOS RÓMAI SZÁMOK		URUGUAY HATÁRAI I	MESTERSÉGES NYELV LUTÉCIUM		
LITVÁN VÁROS				VÉGE VAN AZ ÁRADATNAK CELSIUS						KIJUSZT TERVEZTE REPÜLŐGÉP NEWTON		
3												⚙️

HOROSZKÓP

hirkereso.hu

KOS (3. 21.-4. 20.)

 Ez a hét egy remek időszak lesz az egyedülálló Kosoknak, akik élvezettel és öntudatosan vetik bele magukat az életbe. Habár jelen állás szerint számos kihívással és nehézséggel kell majd megküzdenie, ami nem lesz a legkönnyebb az Ön számára. Félreértések és veszekedések lehetnek jelen, különösen az egyik családtagjával kapcsolatban, amit nagyon nehéz lehet majd kezelni.

BIKA (4. 21.-5. 20.)

 Az Ön természetes ritmusa viszonylagosan lassú. Szereti megfontolni a dolgokat és úgy gondolja, hogy az élet nem egy versenypálya, ahol az a lényeg, hogy gyorsan célba érjen. Szereti, ha a dolgok nyugodtak és állandók, semminek sem kell villámgyorsnak lenni az Ön világában. Ezen a héten a lassúságra és nyugalomra való természetes vágya lesz próbára téve.

IKREK (5. 21.-6. 21.)

 Ikrek szülöttként Önnek az utazás a vérében van, és ez mindig is így marad. Amikor felfedezheti a világot, akkor olyan szabadnak érzi magát, mint egy kalitkájából kiszabadult madár. Ezen a héten az utazás lesz elsők között a napirendjén, tehát abszolút hű lesz csillagjegyéhez. Ön a fiatalság és a gyermekkor jeles képviselője, és ezen a héten Önnél fiatalabbak veszik majd körül.

RÁK (6. 22.-7. 22.)

 A feszültség összekötésében van velünk. Ez megakadályozhat bennünket abban, hogy kedvben cselekedjünk, és gyakran arra kényszerít, hogy a túlélés érdekében tegyünk bizonyos dolgokat. A tornyosuló problémák miatt úgy viselkedik, ami egyáltalán nem jellemző Önre. Különböző problémák gyötörhetik, különösen az édesanyjával, vagy anyai ágú rokonával kapcsolatban.

OROSZLÁN (7. 23.-8. 23.)

 Ezen a héten a szakmai ügyei helyett inkább a magánéletére fog összpontosítani. Izgatott és alig várja, hogy végre kimozduljon és éljen. A heves és lelkes energiái miatt minden bulinak részese akar lenni, és az összes összejövetelet részt akar venni. Annyi lehetősége van a szórakozásra, hogy túl sok lovat akar egyszerre megülni. Élvezze ki ezt az időt és engedje meg magának, hogy kiteljesedjen.

SZŰZ (8. 24.-9. 22.)

 Szeret tervezni, szervezni és ez tökéletes időszak Önnek arra, hogy a jövőjével foglalkozzon. Minden bizonnyal gyakran gondol erre, és már számos ötlete van. Jegyezze le a vágyait, a céljait. Készítsen egy szemléltető ábrát, amibe beleírja az útját, és azt, hogy merre tart. Ha van családja, akkor mindemellett a családi jóllétéről is képes lesz érdemlegesen tervezni.

MÉRLEG (9. 23.-10. 23.)

 Előfordulhat, hogy nehezen fogja viselni a héten felmerülő kihívásokat, a bizalmatlansága és az összpontosítás hiánya miatt. Nem lesz a helyzete magaslatán és minden, amit elvárnak Öntől, túl megterhelőnek bizonyulhat. Lehet, hogy égető vágyat érez arra, hogy visszavonuljon egy kicsit a szociális kötelességeitől, és ha ez így van, tegye is meg nyugodtan.

SKORPIÓ (10. 24.-11. 22.)

 A káosz egy páratlan és kihívásokkal teli folyamata. Amikor össze vagyunk zavarodva, hogyan találhatnánk meg a világosságát? Hogy viselkedünk, ha bizonytalanok vagyunk? Gyakran sehogy. Leginkább csöndben maradunk és megbénulunk. Fontos tisztában lennie azzal, hogy nem kell mindenre most megkapnia a választ. Néha időbe telik, hogy megértsük, mit kell tennünk.

NYILAS (11. 23.-12. 21.)

 Ez egy csodálatos hét a pároknak, hiszen megnövekszik közöttük a megértés, a harmónia és a jólét. Sokkal könnyebbnek fogja érezni az egymással való kommunikációt, továbbá a kompromisszumkötés és a következtetések levonása is sokkal egyszerűbbé válik. Egyfajta állandóság fog Önök között kialakulni, ezért a múltbeli vétségeket könnyedén megoldják és elfelejtik majd.

BAK (12. 22.-1. 20.)

 A munkájában számos versengés lesz jelen, de Ön szerencsére ebből nem sokat fog észlelni. Ez részben annak köszönhető, hogy Ön magányos csillagjegy, és nem kifejezetten figyelni azt, hogy mások mit csinálnak. Megeshet, hogy most még inkább visszavonuljon, és csak a saját útjának megtervezésével, kialakításával foglalkozik, ami nagyon jó ötletnek bizonyul.

VÍZÖNTŐ (1. 21.-2. 20.)

 A múltbeli egészséggel kapcsolatos problémáinak ezennel vége, és ez megnyugvást, biztonságot hoz Ön számára. Több hálát fog kifejezni, mint fájdalmat és sérelmet, valamint a nehézségek lassan megoldódnak. Emellett azonban számos veszekedést élhet meg a partnerével. A félreértések és a viták befolyásolhatják a társával való erős kapcsolatát, és rányomják bélyegüket a család életére.

HALAK (2. 21.-3. 20.)

 A határozatlansága kihívásokkal telivé teszi Ön számára azt, hogy döntéseket hozzon, és sikeresen vegye az akadályokat. Úgy hullámszik, akár a víz, hiszen ez az Ön alkotóeleme és sok esetben a természete. Segíthet, ha megnöveli a határozottságát, ami Önben él, és előre viszi ebben a világban. Fontos, hogy a munkájával kapcsolatos teendőivel foglalkozzon.

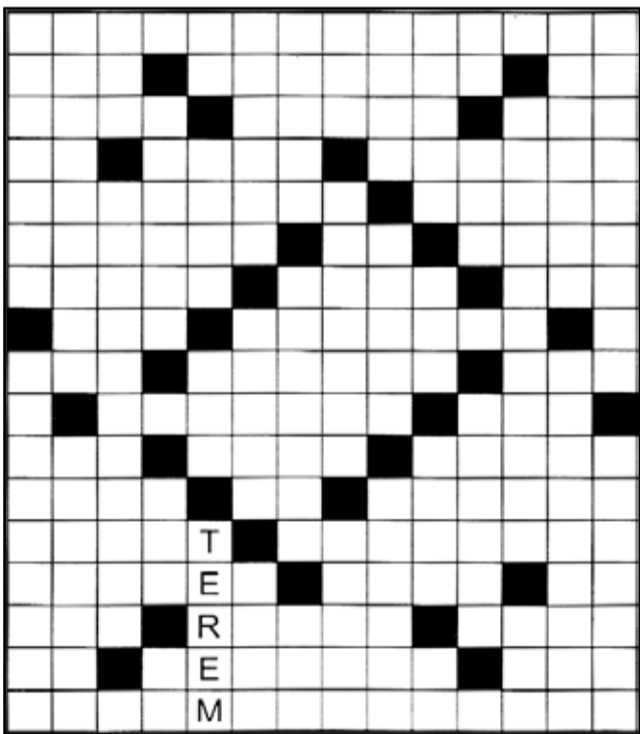
A hat magmaradó szóból a következő vice csattanóját állíthatja össze:

A fodrászba belép egy férfi egy kisfiúval.
– Készítsen a gyerekeknek egy elegáns frizurát, kérem – mondja a férfi a borbélynak. – Addig átmegyek a szemközti sörözőbe.
A fodrász, miután végzett a hajvágással, megszólal:
– Na, fiacskám, mikor jön már édesapád?
– Nem az édesapám, mi csak az utcán találkozunk, és megkérdezte tőlem:
– ...?

Plusz egy vice

Kétbetűsek: EB, EL, EV, EZ, GT, IT, LA, ÓP, ÓT, TT.
Hárombetűsek: AGA, ÁSZ, BAL, EGY ERA, ERŐ, FIÚ, FTC, KAN, KAS, LÉT, MÉN, NŐI, PIH, SÉR, TIN, TZK, UKR, ZAJ, ZEN.
Négybetűsek: ALÉL, AULA, EDAM, EPÉS, EVET, ITAT, JATT, KAPA, OLÍV, RILA, VAJK, ZSIL.
Ötbetűsek: BÉNIT, BÉRES, CSALÓ, KAKAS, LILÁS, MONDD, NAFTA, NETÁN, RIFLE, SETÉT, SHREK, TEREM, THÉTA.
Hatbetűsek: AKARSZ, ESZTER, ÉGALJA, LEPLEZ, PALOTA, REBEKA, VALUTA, VATERA, VÁZLAT, ZSÁNER.
Hétbetűsek: CSERÉBE, ESZTÉTA, ÉDESAPA, KEZELÉS, LEHELET, LETTÁRI, REGATTA, REPETÁL, SANTANA, UGRATÁS.
Nyolcbetűsek: ALAPOSAN, INGYENES, LÁMPAKAR.
Kilencbetűsek: AVATATLAN, HAJVÁGÁST, IHATATLAN, ORSZÁGHÁZ, TELESZKÓP.
Tizenegy betűsek: ALFABETIKUS, MARS-KUTATÁS.
Tizennégy betűsek: KONCERTZÖNGORA, PANAMACSATORNA.

Csokoládés rakott babapiskóta

Hozzávalók kb. 20-25 cm-es tálhoz: 24 db babapiskóta, 8 dl tej, 2 csomag tejszín ízű pudingpor, 7 evőkanál kristálycukor, 2 tojás, 2 dl habtejszín, 2 evőkanál porcukor elhagyható.
A csokoládés mártogatáshoz: 3 evőkanál cukrozatlan kakaópor, 4 evőkanál kristálycukor, 2 dl forralt víz, 5 dkg étcsokoládé.
A tetejére: 2 dl habtejszín, 1 csomag habfixáló, 2-3 kocka étcsokoládé.
Elkészítés: Először elkészítjük a csokoládés öntetet, hogy hűlni tudjon: a kakaóport a cukorral összekeverjük, hozzáöntjük a forralt vizet és alacsony lángon főzzük kb. 2 percig. Levesszük a tűzhelyről, hozzáadjuk az étcsokit és addig kevergetjük, míg elolvad. Félretesszük hűlni, hogy ne legyen annyira folyós és meg tudjuk mártogatni majd a babapiskótát.
A krémhez a 2 egész tojást habosra keverjük a kristálycukorral (fehéredésig). Hozzákeverjük a pudingport, felhígítjuk egy kis tejjel, simára keverjük. Majd beleöntjük egy lábasba a többi tejjel együtt és közepes lángon, folyamatosan kevergetve sűrűre főzzük. A lábast hideg vízbe állítva, kevergetve kihűtjük a krémet. (Ne bőrösödjön be a krém teteje!)
A 2 dl tejszínhabot a habfixálóval felverjük és hozzáforgatjuk a kihűlt pudingos krémhez.
Összeállítás: 12 db babapiskótát a csokoládés öntetbe mártogatva lerakjuk egy sorba a tál aljára, erre rákenjük a krém felét. Megmártogatjuk a maradék 12 db babapiskótát a csokoládéba és rárakjuk sorba a krémre. Majd rásimítjuk a maradék krémet.
A másik 2 dl tejszínhabot ismét felverjük és feldíszítjük vele a desszertünk tetejét, melyre csokoládét reszelünk.
Legalább 3-4 órára a hűtőbe tesszük, hogy puhulni tudjon a piskóta, de legjobb egy egész éjszakára.

